EIE-06-256 REEPRO

Intelligent Energy Europe

ໂຄງການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພະລັງງານທົດແທນຢ່າງມີປະສິດທິຜົນໃນບັນດາ ປະເທດທີ່ພວມພັດທະນາ

Promotion of the Efficient Use of Renewable Energies in Developing Countries

ປັດໃຈທາງເສດຖະກິດ-ສັງຄົມທີ່ກ່ຽວກັບການພະລັງງານ ຢູ່ ຊົນນະບົດແຫ່ງ ສປປ ລາວ

Energy related socio-economic factors in rural areas of Lao PDR

ໂດຍ

ຮສ ດຣ ຄຳພອນ ບັນທະວົງ, ຄະນະວິສະວະກຳສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດລາວ

ຮສ ແສງຣາຕຣີ ກິຖາວອນ, ຄະນະວິສະວະກຳສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດລາວ

ອຈ ທອງວັນ ວິໄລຜົນ, ຄະນະວິສະວະກຳສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດລາວ

ກໍລະກົດ 2007

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ສາລະບານ ເນື້ອໃນ

1 ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປກ່ຽວກັບ ສປປ ລາວ (General information on Lao PDR).....6

1.1 ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ (Target groups).....8

1.1.1 ບັນຫາຂອງແມ່ຍິງ (Gender issues).....8

1.1.2 ແຫຼ່ງລາຍຮັບຕົ້ນຕໍຂອງຄອບຄົວ (main source of income).....10

1.1.3 ທີ່ຢູ່ອາໄສຕ່າງກັນ (Different areas of living).....12

2 ຂໍ້ມູນທາງເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ (Socio-economic data).....13

2.1 ລາຍໄດ້ຂອງຄອບຄົວໃນແຕ່ລະກຸ່ມເປົ້າໝາຍ (Household incomes in different target groups)13

2.2 ຂະໜາດຂອງຄອບຄົວ (Household size).....19

2.3 ລະດັບການສຶກສາຂອງກຸ່ມເປົ້າໝາຍ (Education levels of target groups).....19

2.4 ລະດັບການສຶກສາໃນຄອບຄົວ (Literacy rate in household).....21

2.5 ແຫຼ່ງພະລັງງານ (Sources of energy).....21

2.6 ອັດຕາສ່ວນແບ່ງຂອງແຫຼ່ງພະລັງງານ (Share of different sources of energy).....26

2.7 ລາຍຈ່າຍສຳລັບພະລັງງານ (Expenditure on different energy sources).....26

2.8 ລາຄາພະລັງງານຊະນິດຕ່າງໆ (Prices of different energy sources).....27

2.9 ການໃຊ້ເວລາຫາຟືນ (wood collecting times).....28

2.10 ການຊົມໃຊ້ພະລັງງານ (Energy end use).....30

2.11 ຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ (Health effects).....31

2.12 ສະຫຼຸບ (Conclusions).....31

3 ເອະສານຊ້ອນທ້າຍ.....31

3.1 ຂໍ້ມູນປະຊາກອນ.....31

3.2 ເອກະສານອ້າງອີງ.....32

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ສາລະບານ ຮູບ

ຮູບ 1 ແຜນທີ່ລະດັບສູງຂອງ ສປປ ລາວ (ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມແຜນທີ່, ສຳນັກງານນາຍົກ)................................7

ຮູບ 2 ເມືອງທຸກຍາກ ຂອງ ສປປ ລາວ (NGPES 2005)..12

ຮູບ 3 ແຜນການພັດທະນາລະບົບເຄືອຂ່າຍໄຟຟ້າສຳລັບການຊົມໃຊ້ພາຍໃນ (ໄຟຟ້າລາວ 2005)...............13

ຮູບ 4 ຈຳນວນສະມາຊິກຄອບຄົວທີ່ສ້າງລາຍຮັບ (NUOL-TERI, 2006)...14

ຮູບ 5. ລາຍໄດ້ຂອງບັນດາຄອບຄົວໃນຕົວເມືອງ ທີ່ຖືກສຳພາດ (NUOL-TERI, 2006)...........................15

ຮູບ 6 ຈຳນວນສະມາຊິກສ້າງລາຍໄດ້ຂອງຄອບຄົວຊົນນະບົດ (NUOL-TERI report, 2006).................16

ຮູບ 7 ລາຍໄດ້ໃນຄອບຄົວຊົນນະບົດ households (NUOL-TERI report, 2006).............................16

ຮູບ 8 ອັດຕາກວມສ່ວນຂອງລາຍໄດ້ຈາກກະສິກຳ (ສະເລັ່ຍ ສປປ ລາວ) (ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: **LECS 02/03)**........18

ຮູບ 9 ຂະໜາດຄອບຄົວໃນແຕ່ລະແຂວງ (ສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ 2005)..19

ຮູບ 10 **ອັດຕາສ່ວນໃນການຊົມໃຊ້ພະລັງງານ ໃນປີ 2000 ແລະ 2005 (ອີງຕາມຂໍ້ມູນ ຈາກກົມການຄ້າພາຍໃນ, ກະຊວງການຄ້າ ປີ 2006)**..22

ຮູບ 11 ການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າ ໃນແບບຕ່າງໆ (NSC 2006)..25

ຮູບ 12 ສ່ວນແບ່ງໃນການນຳໃຊ້ພະລັງງານສຳລັບການແຕ່ງອາຫານ (ສະເລັ່ຍທົ່ວ ສປປ ລາວ) (NSC 2006)..26

ຮູບ 13 ຄ່າໄຟຟ້າ ໃນແຕ່ລະເດືອນ ສຳລັບນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ (ການສຳຫຼວດ NUOL-TERI 2006).........27

Figure 14 ການໃຊ້ເວລາສຳລັບການເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳທາງເສດຖະກິດ (Lao PDR average, LESC 2002/03)..29

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ສາລະບານຕາຕະລາງ

ຕາຕະລາງ 1 ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປຂອງ ສປປ ລາວ (ສສຊ, 2006)..6

ຕາຕະລາງ 2 ບັນດາອາຊີບຢູ່ ສປປ ລາວ (ສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ 2005, NSC 2006) 11

ຕາຕະລາງ 3 ພົນລະເມືອງ ອາຍຸ 10 ແລະ ສູງກວ່າ (ສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ 2005)..................................11

ຕາຕະລາງ 4. ລາຍຮັບຕໍ່ປີຈາກການຜະລິດກະສິກຳ, x1000 ກີບ 17

ຕາຕະລາງ 5 ກິດຈະກຳການສ້າງລາຍໄດ້ (ພົນລະເມືອງ 10+)..18

ຕາຕະລາງ 6 ຂະໜາດຂອງຄອບຄົວ (ສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ 2005) 19

ຕາຕະລາງ 7 ລະດັບການສຶກສາ (ສຳຫຼວດ 2005)..20

ຕາຕະລາງ 8 ລະດັບຄວາມຮູ້ໜັງສື ຂອງພົນລະເມືອງ ອາຍຸ 15+ (ສຳຫຼວດ 2005).................................21

ຕາຕະລາງ 9 ການຊົມໃຊ້ແຫຼພະລັງງານສຳລັບຊ່ວງປີ 1996-2005 22

ຕາຕະລາງ 10. ອັດຕາສ່ວນໃນການຊົມໃຊ້ພະລັງງານໃນຊ່ວງ 1996-2005 ຢູ່ ສປປ ລາວ (ກະຊວງການຄ້າ 2006) 23

ຕາຕະລາງ 11 ແຫຼ່ງພະລັງງານສຳລັບແຕ່ງອາຫານ (Energy sources for cooking) (ສຳຫຼວດ 2005).....23

ຕາຕະລາງ 12 ສະຖິຕິການໄດ້ໃຊ້ໄຟຟ້າ ໃນປີ 2005 (ສຳຫຼວດ 2005)...24

ຕາຕະລາງ 13 ອັດຕາການຕິດຕັ້ງໄຟຟ້າ (MEM, 2004)...25

ຕາຕະລາງ 14 ຄ່າໄຟຟ້າຕາຂ່າຍ ຢູ່ ສປປ ລາວ (EDL 2004 [7])...27

ຕາຕະລາງ 15 ການໃຊ້ຈ່າຍຄ່າພະລັງງານ (Ghimire et al, 2003) 28

ຕາຕະລາງ 16 ການໃຊ້ເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນຂະແໜງການເສດຖະກິດຕ່າງໆ (LECS 2002/03) 29

ຕາຕະລາງ 17 ການປ່ຽນແປງຂໍ້ມູນດ້ານປະຊາກອນຂອງ ສປປ ລາວ ລະຫວ່າງ 1995 ແລະ 2005 (ການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ 1995 ແລະ 2005)...31

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ສາລະບານອັກສອນຫຍໍ້

GDP	ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ Gross Domestic Products
EDL	ບໍລິສັດໄຟຟ້າລາວ Electricité Du Lao PDR
MEM	ກະຊວງພະລັງງານແລະບໍ່ແຮ່ Ministry of Energy and Mines
NSC	ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ National Statistics Centre
NUOL	ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດລາວ National University of Lao PDR
SPRE	ໂຄງການຕິດຕັ້ງໄຟຟ້າຊົນນະບົດ ສຳລັບບັນດາແຂວງພາກໃຕ້ The Southern Province Rural Electrification program

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ປັດໃຈທາງເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ທີ່ກ່ຽວກັບການພະລັງງານ ຢູ່ ຊົນນະບົດແຫ່ງ ສປປ ລາວ

(Energy related socio-economic factors in rural areas in Lao PDR)

1 ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປກ່ຽວກັບ ສປປ ລາວ (General information on Lao PDR)

ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດໜຶ່ງທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃຈກາງຂອງແຫຼມອິນດູຈີນ, ມີຊາຍແດນຕິດກັບປະເທດຫວຽດນາມຢູ່ທາງທິດຕາເວັນອອກ, ກັບຈີນ-ທາງທິດເໜືອ, ກຳປູເຈຍ-ທາງໃຕ້ ແລະ ໄທ ກັບພະມ້າ ທາງທິດຕາເວັນຕົກ. ສປປ ລາວຖືກຈັດໃນກຸ່ມປະເທດດ້ອຍພັດທະນາທີ່ສຸດໃນໂລກ. ເຖິງວ່າໃນຊ່ວງສອງທົດສະຫວັດທີ່ຜ່ານມາ ສປປ ລາວໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມຢ່າງຫຼາຍການ ເພື່ອປັບປຸງເງື່ອນໄຂການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ, ໂດຍສະເພາະຊາວຊົນນະບົດ, ແຕ່ ສປປ ລາວກໍຍັງເປັນປະເທດທີ່ທຸກຈົນ ໂດຍລາຍຮັບ GDP ຕໍ່ຫົວຄົນ ປະມານ 375 US$ ໃນປີ 2003. ປະມານ 31% ຂອງພົນລະເມືອງທັງໝົດ ຍັງດຳລົງຊີວິດໃນເງື່ອນໄຂຕ່ຳກວ່າຂີດຄວາມທຸກຈົນ ຄື ມີລາຍຮັບ ຕ່ຳກວ່າ 1,5 US$ ໃນແຕ່ລະວັນ (SPREII, [1])

ຊົນນະບົດກວມສ່ວນໃຫຍ່ເນື້ອທີ່ຂອງປະເທດ ແລະມີພົນລະເມືອງສ່ວນຫຼາຍ (73%) ເປັນຊາວຊົນນະບົດ (ຕາຕະລາງ 1. ຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງແຫ່ງຊາດປີ 2005). ປະມານ 51,50% ແລະ 21,31% ຂອງພົນລະເມືອງ ທີ່ດຳບົງຊີວິດໃນເຂດຊົນນະບົດ ທີ່ມີເສັ້ນທາງ ແລະບໍ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ. ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດ ທີ່ມີພົນລະເມືອງໜ້ອຍທີ່ສຸດໃນກຸ່ມປະເທດເອເຊຍຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້, ໂດຍມີຄວາມໜາແໜ້ນພຽງ 24 ຄົນ ຕໍ່ ໜຶ່ງກິໂລຕາແມັດ. ຕົວເລກນີ້ ຍິ່ງຕ່ຳລົງຫຼາຍສຳລັບເຂດຊົນນະບົດ, ໂດຍສະເພາະ ເຂດຊົນນະບົດຫ່າງໄກ ສອກຫຼີກ.

ຕາຕະລາງ 1 ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປຂອງ ສປປ ລາວ (ສສຊ, 2006)

ລາຍການ	**ຂໍ້ມູນ**	**ໝາຍເຫດ**
ເນື້ອທີ່ທັງໝົດ, km²	236.800	
ແຂວງ[1]	18	
ເມືອງ	141	
ບ້ານ	10.552	
ປະຊາກອນ		
ທົ່ວ ສປປ ລາວ	5.621.982	
ຍິງ	50,19%	
ຊາຍ	49,81%	
ອັດຕາສ່ວນ ຊາຍ/ຍິງ	99,87%	
ເປີເຊັນຊາວຊົນນະບົດ	27,1%	

(ບໍ່ແນ່ໃຈ ~0,1%)

[1] ໃນປະຈຸບັນ ເຂດພິເສດໄຊສົມບູນ ໄດ້ຖືກຫຍຸບຮວມເຂົ້າກັບແຂວງວຽງຈັນແລ້ວ (ຍັງແຕ່ 16 ແຂວງແລະນະຄອນຫຼວງ)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ເປີເຊັນຊາວຊົນນະບົດ ທີ່ມີເສັ້ນທາງ	51,50%	
ເປີເຊັນຊາວຊົນນະບົດ ທີ່ບໍ່ມີເສັ້ນທາງ	21,31%	
ຄວາມໜາແໜ້າຂອງພົນລະເມືອງ, ຄົນ/km^2	23,7	
ອັດຕາຄວາມຮູ້ໜັງສື, ພົນລະເມືອງ ອາຍຸ 15+		
ທົ່ວ ສປປ ລາວ	72,7%	
ຍິງ	63,2%	
ຊາຍ	82,5%	
ອັດຕາສ່ວນ ຊາຍ/ຍິງ	89,3%	
ເປີເຊັນຊາວຊົນນະບົດ	69,7%	
ເປີເຊັນຊາວຊົນນະບົດ ທີ່ມີເສັ້ນທາງ	53,9%	
ອາຍຸຍືນສະເລ່ຍ (ປີ)		
ຍິງ	63	
ຊາຍ	59	

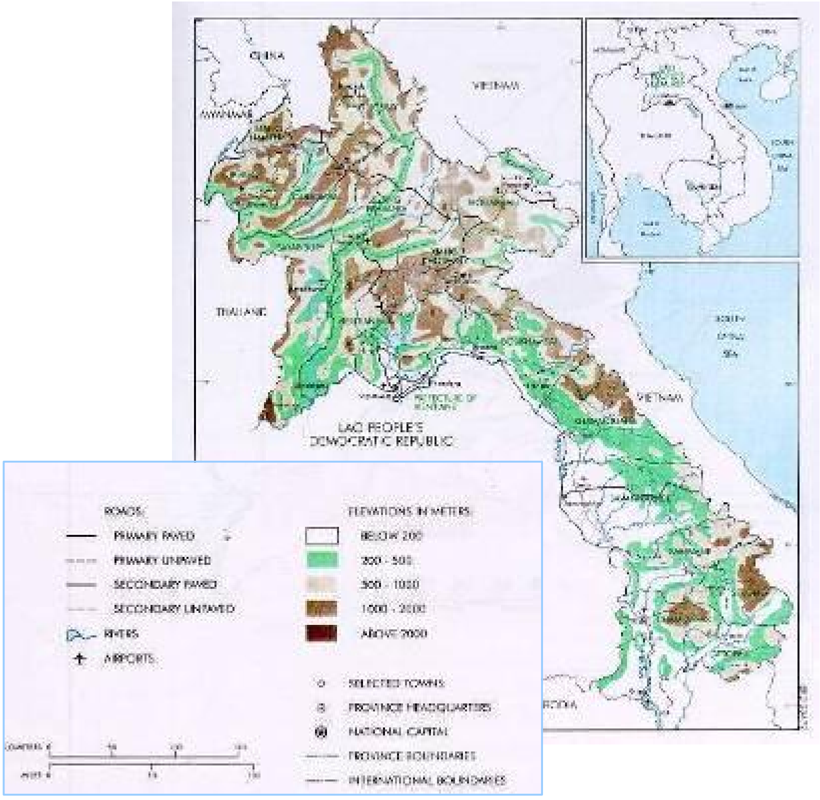

ຮູບ 1 ແຜນທີ່ລະດັບສູງຂອງ ສປປ ລາວ (ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມແຜນທີ່, ສຳນັກງານນາຍົກ)

ດ້ານການປົກຄອງ ສປປ ລາວ ຖືກແບ່ງເປັນ 16 ແຂວງ, 1 ເຂດພິເສດໄຊສົມບູນ ແລະ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ຫົວໜ່ວຍການປົກຄອງທີ່ນ້ອຍກວ່າ ແມ່ນ ເມືອງ (141) ແລະບ້ານ (10552) (NSC, **2006**).

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ຂະໜາດສະເລ່ຍຂອງບ້ານ ມີ 91 ຄອບຄົວສຳລັບທົ່ວປະເທດ, ສູງສຸດ (253) ແມ່ນຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ຕ່ຳສຸດ (49) ຢູ່ຜົ້ງສາລີ ຊຶ່ງເປັນແຂວງເໜືອສຸດຂອງປະເທດ.

ລັກສະນະເດັ່ນຂອງຊົນນະບົດລາວ ເວົ້າລວມແມ່ນລະບົບສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການພັດທະນາເທົ່າທີ່ຄວນ. ອີງຕາມຕົວເລກການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງແລະທີ່ຢູ່ອາໄສທົ່ວປະເທດໃນປີ 2005, ມີພຽງ 12% (1291 ບ້ານ) ຂອງຈຳນວນບ້ານທັງໝົດທີ່ຖືວ່າ ເປັນບ້ານໃນເມືອງ, 54% (5721) ບ້ານມີຖະໜົນເຂົ້າເຖິງ ແລະຍັງອີກ 34% (3541ບ້ານ) ບໍ່ມີຖະໜົນເຂົ້າເຖິງ. ປະມານ 7021 ຂອງຈຳນວນບ້ານທັງໝົດ 10553 (ກວມ 66,53%) ໄດ້ມີໄຟຟ້າໃຊ້ແລ້ວ. ມີພຽງ 675 ບ້ານ (6,40%) ທີ່ມີລະບົບນ້ຳສະອາດໃຊ້ ແລະ 3757 (7,48%) ມີສຸກສາລາເປັນຂອງບ້ານ.

ບ້ານທີ່ຖືກຈັດວ່າ ເປັນບ້ານໃນເມືອງ ຕ້ອງມີຄົບ 3 ໃນ 5 ເງື່ອນໄຂ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1. ບ້ານຢູ່ໃນເຂດເທດສະບານເມືອງຫຼືແຂວງ
2. ມີໄຟຟ້າໃຊ້ແລ້ວຫຼາຍກວ່າ 70% ຂອງຈຳນວນຄອບຄົວໃນບ້ານ
3. ມີນ້ຳປະປາໃຊ້ ຫຼາຍກວ່າ 70% ຂອງຈຳນວນຄອບຄົວ
4. ມີຖະໜົນເຂົ້າເຖິງໃນທຸກລະດູການ
5. ມີຕະຫຼາດຄົງທີ່ ຊຶ່ງເປີດທຳງານທຸກວັນແລະຕະຫຼອດວັນ

ເຂດນອກລະບົບຖືກກຳນົດເປັນເຂດ ທີ່ຮອດປີ 2020 ຈະບໍ່ສາມາດເຊື່ອມຕໍ່ກັບເຄືອຂ່າຍໄຟຟ້າແຫ່ງຊາດ. ເວົ້າລວມແລ້ວ, ເຂດນອກລະບົບໄຟຟ້າຍັງຂາດສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຂັ້ນພື້ນຖານ ເຊັ່ນ ຖະໜົນຫົນທາງ, ການສື່ສານ, ນ້ຳສະອາດ ແລະການບໍລິການດ້ານພະລັງງານ. ອີງຕາມການຕີລາຄາຂອງກະຊວງພະລັງງານແລະບໍ່ແຮ່ (ເມື່ອກ່ອນແມ່ນກະຊວງອຸດສາຫະກຳແລະຫັດຖະກຳ), ຮອດປີ 2020, ປະມານ 75% ຂອງຈຳນວນຄອບຄົວຊົນນະບົດ ຈະຖືກເຊື່ອມຕໍ່ກັບໄຟຟ້າເຄືອຂ່າຍ ແລະອີກ 15% ຫຼື ປະມານ 150,000 ຄອບຄົວ ຈະຕ້ອງໃຊ້ໄຟຟ້ານອກລະບົບ, ເຊັ່ນ ໄຟຟ້າແສງຕາເວັນ, ນ້ຳຕົກຂະໜາດນ້ອຍ, ເຄື່ອງຈັກໄຟຟ້ານ້ຳມັນຂະໜາດນ້ອຍ, ສະຖານີສາກໝໍ້ໄຟ.

1.1 ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ (Target groups)

ການຈັດເລືອກກຸ່ມເປົ້າໝາຍອາດໄປຕາມປັດໃຈຕໍ່ໄປນີ້:

1.1.1 ບັນຫາຂອງແມ່ຍິງ (Gender issues)

ແມ່ຍິງຢູ່ ສປປ ລາວ ກວມອັດຕາສ່ວນເຖິງ 50,19%, ຊຶ່ງຕົວເລກຈະແຕກຕ່າງເລັກນ້ອຍສຳລັບເຂດຕົວເມືອງ, ເຂດຊົນນະບົດມີເສັ້ນທາງແລະບໍ່ມີເສັ້ນທາງ ຄື 49,9, 50,2 ແລະ 50,7 %, ຕາມລຳດັບ (ຕາຕະລາງ 2). ປະມານ 71% ຂອງແມ່ຍິງຊົນນະບົດອາຍຸແຕ່ 10 ປີຂຶ້ນໄປຢຶດອາຊີບໃນຂົງເຂດເສດຖະກິດ (ທຽບກັບຜູ້ຊາຍ 69,52%), ໃນເມື່ອມີພຽງ 28% - ບໍ່ຢູ່ໃນຂົງເຂດເສດຖະກິດ, ທຽບກັບ 29,38% ສຳລັບຜູ້ຊາຍ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

(ຕາຕະລາງ **3**). ອັດຕາສ່ວນຫວ່າງງານຂອງແມ່ຍິງອາຍຸ 10+ ໃນຂົງເຂດເສດຖະກິດ (0,3%) ແມ່ນຕ່ຳກວ່າເພດຊາຍ (2,2%) (NSC 2006).

ແມ່ຍິງລາວມີບົດບາດສຳຄັນຫຼາຍໃນຂົງເຂດວຽກງານກະສິກຳແລະຂົງເຂດເສດຖະກິດອື່ນໆ, ແລະກ່ອນ ອື່ນໝົດແມ່ຍິງຍັງມີພາລະຮັບຜິດຊອບດ້ານອາຫານແລະຄວາມສົມບູນພູນສຸກຂອງຄອບຄົວອີກດ້ວຍ. ແມ່ຍິງ ຊາວກະສິກອນ ກວມເຖິງ 85,4% ຂອງຈຳນວນແມ່ຍິງໃນຂົງເຂດເສດຖະກິດ (ທຽບກັບ 78,3%ສຳລັບຜູ້ຊາຍ) (NSC 2006). ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ຮັບຮູ້ວ່າ ຖ້າຫາກປັດສະຈາກການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງຈະບໍ່ສາ ມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຈົນ, ການປັບປຸງການສຶກສາແຫ່ງຊາດ, ສາທາລະນະສຸກ ແລະຕົວຊີ້ບອກອື່ນໆດ້ານປະຊາກອນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການປະກອບສ່ວນຂອງແມ່ຍິງທີ່ທຸກຍາກ ແລະຊົນ ເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍ (NPGES [4]).

ເພາະສະນັ້ນ, ລັດຖະບານຈຶ່ງໄດ້ດຳເນີນບັນດາບາດກ້າວໃນຂົງເຂດເສດຖະກິດຕົ້ນຕໍ ແລະຜ່ານບັນດາໂຄງການລະດັບຊາດ ເພື່ອ: ສະໜັບສະໜູນກິດຈະກຳທາງເສດຖະກິດຂອງແມ່ຍິງ ທີ່ທຸກຍາກ; ປັບປຸງການ ເຂົ້າເຖິງການບໍລິການຂັ້ນພື້ນຖານ ເຊັ່ນ ການສຶກສາ ແລະສຸຂະອານາໄມ, ແລະແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນ; ດຶງດູດເຂົາເຈົ້າເຂົ້າຮ່ວມການກຳນົດນະໂຍບາຍ, ແລະເວົ້າລວມແລ້ວ, ໄດ້ຄຳນຶງເຖິງຄວາມຕ້ອງການທຸກຢ່າງ ຂອງແມ່ຍິງ ໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ.

ການສົ່ງເສີມຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງຊາຍ ເປັນຈຸດປະສົງສຳຄັນແຫ່ງຊາດ, ຊຶ່ງມັນໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນມາດຕາ 22 ແລະ24 ຂອງລັດຖະທຳມະນູນ ສະບັບປີ 1991, ຢູ່ໃນການຢືນຢັນຕໍ່ສາກົນ ເຊັ່ນ, ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການລົບລ້າງທຸກຮູບແບບການຈຳແນກຕໍ່ຕ້ານແມ່ຍິງ (the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women) ແລະໃນອານຸກຳມະການແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ (National Commission for the Advancement of Women ສປປ ລາວ (NCAW-Lao). ການຮັບປະກັນຄວາມເທົ່າທຽມກັນໃນການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການ ຂັ້ນ ພື້ນຖານ ແລະແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນ ແມ່ນຄວາມຍຸດຕິທຳ (ຂັ້ນພື້ນຖານ), ປະສິດທິພາບ (ແມ່ຍິງທຸກຍາກແມ່ນ ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນອັນລ້ຳຄ່າ) ແລະພຶດຕິກຳ (ການສະໜັບສະໜູນຂອງແມ່ຍິງແມ່ນສິ່ງຈຳເປັນເພື່ອການປະຕິບັດ ບັນດານະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການຫຼຸດຜ່ອນການເຮັດໄຮ່ແບບເລື່ອນລອຍ, ຍຸດຕິການປູກຝິ່ນ, ການພັດທະນາດ້ານ ການສຶກສາ, ສຸຂະອານາໄມແລະປະຊາກອນ). ພາຍໃຕ້ຂໍ້ກຳນົດຂອງ NCAW-Lao ສະບັບໃໝ່, ໄດ້ມີຄວາມຄາດຫວັງວ່າ ບັນນດາກະຊວງ, ຈະສ້າງແຜນຍຸດທະສາດແລະແຜນປະຕິບັດການຂອງຕົນຂຶ້ນເພື່ອສົ່ງເສີມສິດສະເຫມີ ພາບຍິງ-ຊາຍໃນລະດັບຊາດ, ແຂວງ, ເມືອງແລະບ້ານ[2].

ແມ່ຍິງຢູ່ ສປປ ລາວເຊັ່ນດຽວກັນກັບຢູ່ບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາອື່ນໆ, ມີບົດບາດສຳຄັນໃນຄວາມສະດວກສະບາຍແລະຄວາມສົມບູນພູນສຸກຂອງຄອບຄົວ. ແມ່ຍິງມັກຈະກາຍເປັນຜູ້ຫາເງິນສຳຄັນ ສຳລັການໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆໃນບຄອບຄົວ, ຊຶ່ງໄດ້ມາຈາກກິດຈະກຳການສ້າງລາຍຮັບຕ່າງໆ. ສະນັ້ນ, ການບໍລິການດ້ານພະ ລັງງານທີ່ດີກວ່າ ຈະຊ່ວຍແມ່ຍິງໃຫ້ມີໂອກາດສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຫຼາຍຂຶ້ນ. ທຸລະກິດຂະໜາດຄອບຄົວ,

[2] ຂໍ້ແນະນຳຕ່າງໆໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນສຳລັບແຜນດຳເນີນການແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍແມ່ຍິງ ເພື່ອປະສົມປະສານຍຸດທະຍາດກ່ຽວກັບແມ່ຍິງ ແລະແຜນດຳເນີນການຂອງບັນດາກະຊວງ, ອົງການແລະການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນຕ່າງໆ, ພາຍໃຕ້ການປະສານງານຂອງ NCAW-Lao.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ເຊັ່ນ ການແປຮູບອາຫານ, ຫັດຖະກຳ, ຮ້ານອາຫານ, ອື່ນໆ ອາດເປັນໄປໄດ້ ຖ້າຫາກມີການບໍລິການ ດ້ານພະລັງງານທີ່ດີກວ່າແລະເຂົ້າເຖິງງາຍກວ່າສຳລັບແມ່ຍິງ.

ຕາມເຄີຍ, ການຂາດການສຶກສາແລະໂອກາດທາງເສດຖະກິດ ໄດ້ປັກດັນແມ່ຍິງເຂົ້າສູ່ ການດຳເນີນກິດຈະການຂະໜາດນ້ອຍ (GRID, 2004 [3]). ຈາກຕາຕະລາງ 2, ເຫັນວ່າ ແມ່ຍິງສ່ວນຫຼາຍ (71%) ຍຶດອາຊີບ ທີ່ບໍ່ມີຄ່າຈ້າງ (ສ່ວນຫຼາຍຈະເປັນວຽກຍ້າວການເຮືອນ), ເມື່ອທຽບໃສ່ 29% ສຳລັບຜູ້ຊາຍ. ນັກທຸລະ ກິດເພດຍິງ ມີຂີດຈຳກັດດ້ານການສຶກສາແລະປະສົບການ. ເຂົາເຈົ້າດ້ອຍໂອກາດເພື່ອເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ ຫຼື ການຝຶກອົບຮົມເນື່ອງຈາກວ່າ, ດ້ານໜຶ່ງ, ຮີດຄອງປະເພນີ ທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ແມ່ຍິງໄປໄກຈາກບ້ານ; ອີກດ້ານໜຶ່ງ, ບົດບາດຕາມປະເພນີຂອງແມ່ຍິງ ແມ່ນຄວາມຮັບຜິດຊອບດູແລຄອບຄົວ, ແລະເພາະສະນັ້ນ ຈຶ່ງດ້ອຍໂອກາດພັດທະນາຕົນເອງ.

ບັນຫາຂອງແມ່ຍິງ: "ຫຼາຍກວ່າ 85% ຂອງແມ່ຍິງລາວແມ່ນຊາວນາ, ຊຶ່ງເຂົາເຈົ້າຕື່ນແຕ່ 3-4 ໂມງເຊົ້າ ເພື່ອຕຳເຂົ້າ, ກຽມອາຫານ ແລະວຽກເຮືອນວຽກຊານອື່ນໆ ກ່ອນເຂົາເຈົ້າຈະອອກໄປນາ. ໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ເຂົາເຈົ້າເຮັດວຽກແຕ່ເຊົ້າເຖິງຄ່ຳໃນແຕ່ລະວັນ. ຕອນກັບບ້ານ, ເຂົາເຈົ້າຫາຟືນໄປພ້ອມ. ໃນຕອນຄ່ຳ, ແມ່ຍິງຕ້ອງໃກຽມອາຫານ, ຊັກເຄື່ອງແລະອາບ ນ້ຳໃຫ້ເດັກນ້ອຍດ ແລ້ວຈຶ່ງໄປພົບປະໝູ່ເພື່ອນ. ຖ້າເຂົ້າເຈົ້າຫາກມີເວລາຫວ່າງອີກ,ເຂົາເຈົ້າຈະຜະລິດຫັດຖະ ກຳ" (Source: ADB, Northern Master Plan Study, 2002)

1.1.2 ແຫຼ່ງລາຍຮັບຕົ້ນຕໍຂອງຄອບຄົວ (main source of income)

ການແບ່ງກຸ່ມເປົ້າໝາຍຕາມແຫຼ່ງລາຍຮັບຂອງຊາວຊົນນະບົດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ອີງໃສ່ປັດໃຈຕໍ່ໄປນີ້:

- ກະສິກຳແລະການປະໂມງ (ຊາວນາ, ຊາວລ້ຽງສັດ, ຊາວສວນ, ຊາວປະໂມງ, ແລະອາຊີບປະສົມລະຫວ່າງບັນດາອາຊີບດັ່ງກ່າວ)
  - ອາຊີບທີ່ບໍ່ນອນໃນຂົງເຂດກະສິກຳ (ມີຮ້ານຂາຍເຄື່ອງ, ຊ່າງຫັດຖະກຳ, ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການ, ຮ້ານອາຫານ)
  - ອາຊີບທີ່ບໍ່ນອນໃນຂົງເຂດເສດຖະກິດ (ພະນັກງານ ລັດຖະກອນ)
  - ອື່ນໆ: ຜູ້ທີ່ບໍ່ມີລາຍໄດ້, ເຊັ່ນ ຜູ້ຫວ່າງງານ, ຜູ້ສູງອາຍຸ, ເດັກນ້ອຍ, ຄົນພິການ

ອາຊີບ

ອາຊີບຕ່າງໆ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຖືກສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນຕາຕະລາງ 2. ຈາກຕາຕະລາງເຫັນວ່າ, ພົນລະເມືອງທີ່ເຮັດວຽກໃຫ້ຕົນເອງ (self-employed) (42%) ແລະວຽກ ທີ່ບໍ່ມີຄ່າຈ້າງ (46%) ກວມສ່ວນຂ້ອນຂ້າງຫຼາຍ. ແມ່ຍິງເຮັດວຽກ ກວມອັດຕາສ່ວນ 38% ຂອງຈຳນວນພົນລະເມືອງເຮັດວຽກໃນ ສປປ ລາວ. ດັ່ງທີ່ເວົ້າມາໃນຂ້າງເທິງ ເນື່ອງຈາກແມ່ຍິງດ້ອຍການສຶກສາກວ່າ ຈຶ່ງຖືກກົດດັນໃຫ້ເຮັດອາຊີບ ທີ່ມີຄ່າຈ້າງຕ່ຳ ຫຼື ບໍ່ມີຄ່າຈ້າງເລີຍ, ຊຶ່ງກວມເຖິງ 71% ຂອງຈຳນວນພົນລະເມືອງເຮັດວຽກລັກສະນະນີ້ທັງໝົດ.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ຕາຕະລາງ 2 ບັນດາອາຊີບຢູ່ ສປປ ລາວ (ສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ 2005, NSC 2006)

	ປະເພດອາຊີບ	ຜູ້ທີ່ເຮັດວຽກ	ກວມອັດຕາສ່ວນ (%)	ແມ່ຍິງ %	ຜູ້ຊາຍ %
1	ພະນັກງານຂອງລັດ	168.388	6,1	31	69
2	ພະນັກງານລັດວິສາຫະກິດ (ຂອງລັດ)	11.446	0,4	33	67
3	ພະນັກງານວິສາຫະກິດຫຸ້ນສ່ວນລັດ—ເອກະຊົນ (ລັດ—ເອກະຊົນ)	121.786	4,4	40	60
4	ວິສາຫະກິດເອກະຊົນ	19.486	0,7	27	73
5	ຜູ້ໃຊ້ແຮງງານ	7.210	0,3	31	69
6	ເຮັດວຽກໃຫ້ຕົນເອງ	1.149.906	42,0	32	68
7	ວຽກບໍ່ມີຄ່າຈ້າງ (ວຽກໃນຄອບຄົວ)	1.260.671	46,0	71	29
	ລວມພົນລະເມືອງ ທີ່ເຮັດວຽກ	2.738.893	100,00	38	62

ແມ່ຍິງຊົນນະບົດກວມເອົາສ່ວນໃຫຍ່ໃນຈຳນວນພົນລະເມືອງ ອາຍຸ 10 ປີຂຶ້ນໄປ ທີ່ເຮັດວຽກງານເສດຖະກິດ. ອີງຕາມຜົນການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງແລະທີ່ຢູ່ອາໄສ ປີ 2005, ແມ່ຍິງກວມອັດຕາສ່ວນເຖິງ 71% ຂອງຈຳນວນພົນລະເມືອງຊົນນະບົດອາຍຸແຕ່ 10 ປີຂຶ້ນໄປ ທີ່ເຮັດວຽກງານເສດຖະກິດ (ທຽບກັບ 69,5% ສຳລັບເພດຊາຍ)(ຕາຕະລາງ 3). ສຳລັບໃນເມືອງ, ຕົວເລກດັ່ງກ່າວແມ່ນ 55% ແລະ 69,7%, ຕາມລຳດັບ.

ກົງກັນຂ້າມ, ຢູ່ຕົວເມືອງແມ່ຍິງເຮັດວຽກໃນຂົງເຂດບໍ່ແມ່ນເສດຖະກິດ ກວມອັດຕາສ່ວນຫຼາຍກວ່າ ເພດຊາຍ (44% vs. 38%). ອັດຕາສ່ວນແມ່ຍິງຊົນນະບົດ ທີ່ເຮັດວຽກບໍ່ແມ່ນໃນຂົງເຂດເສດຖະກິດກວມ 28% ທຽບກັບ 29% ສຳລັບເພດຊາຍ.

ຕາຕະລາງ 3 ພົນລະເມືອງ ອາຍຸ 10 ແລະ ສູງກວ່າ (ສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ 2005)

	ລາຍການ	ລວມ	ແມ່ຍິງ(%)	ຜູ້ຊາຍ(%)	ໝາຍເຫດ
1	**ພົນລະເມືອງ**				
	ສປປ ລາວ	5.621.982	50,18%	49,82%	
	ຕົວເມືອງ	1.522.137	49,87%	50,13%	
	ຊົນນະບົດ	4.099.845	50,29%	49,71%	
2	**ພົນລະເມືອງ 10+**				
	ສປປ ລາວ	4.171.199	50,38%	49,62%	
	ຕົວເມືອງ	1.230.698	49,97%	50,03%	
	ຊົນນະບົດ	2.940.501	50,48%	49,52%	
3	**ພົນລະເມືອງ 10+, ເຮັດວຽກງານເສດຖະກິດ**				
	ສປປ ລາວ	2.778.019	66,30%	66,80%	
	ຕົວເມືອງ	710.113	54,80%	60,70%	
	ຊົນນະບົດ	2.067.906	71,16%	69,52%	
4	**ພົນລະເມືອງ 10+, ເຮັດວຽກງານບໍ່ແມ່ນໃນຂົງເຂດເສດຖະກິດ**				
	ສປປ ລາວ	1.351.468	32,70%	32,10%	

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

	ຕົວເມືອງ	508.278	44,20%	38,30%	
	ຊົນນະບົດ	872.595	27,81%	29,38%	
5	**ພົນລະເມືອງ 10+, not sure or not indicated**				
	ສປປ ລາວ	41.712	1,00%	1,10%	
	ຕົວເມືອງ	12.307	1,00%	1,00%	
	ຊົນນະບົດ	29.405	1,03%	1,10%	

1.1.3 ທີ່ຢູ່ອາໄສຕ່າງກັນ (Different areas of living)

ໃນທາງພູມສາດ ສປປ ລາວ ແບ່ງອອກເປັນ ສາມພາກແຕກຕ່າງກັນ ຄື: ພາກເໜືອ (ລວມມີແຂວງຜົ້ງສາລີ, ຫຼວງນ້ຳທາ, ບໍ່ແກ້ວ, ອຸດົມໄຊ, ຫົວພັນ, ຫຼວງພະບາງແລະໄຊຍະບູລີ); ພາກກາງ (ຊຽງຂວາງ, ແຂວງວຽງຈັນ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ບໍລິຄຳໄຊ, ຄຳມ່ວນແລະສະຫວັນນະເຂດ) ແລະພາກໃຕ້ (ສາລະວັນ, ຈຳປາສັກ, ເຊກອງແລະອັດຕະປື). ເຂດພາກເໜືອແລະດ້ານຕາເວັນອອກສ່ຽງເໜືອຂອງປະເທດ ມີພູຜາສູງຊັນກວມສ່ວນໃຫຍ່. ສ່ວນທົ່ງພຽງ ແມ່ນຢູ່ພາກກາງແລະໃຕ້ (ຮູບ 1).

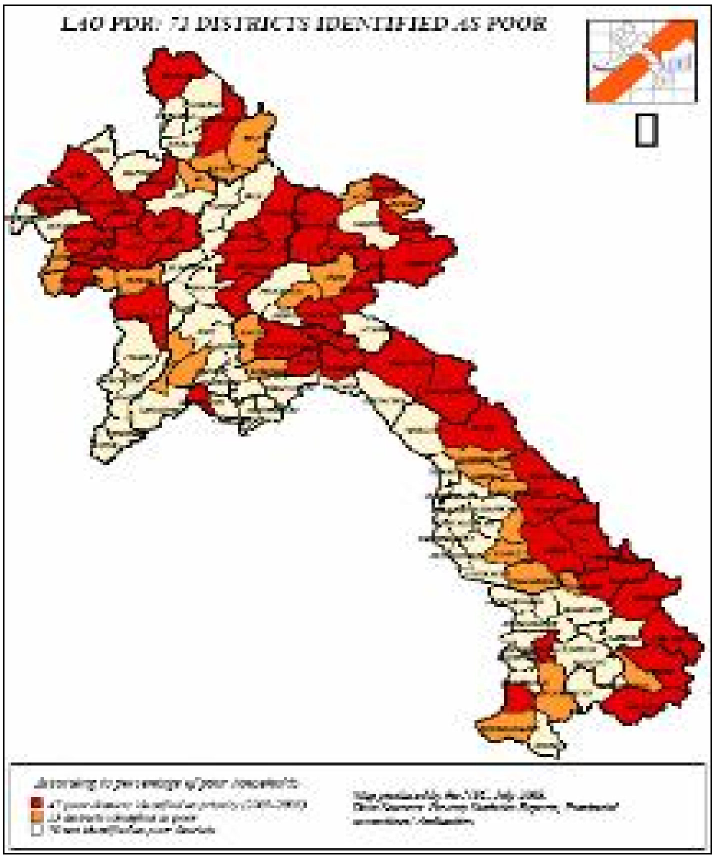

ຮູບ 2 ເມືອງທຸກຍາກ ຂອງ ສປປ ລາວ (NGPES 2005)

ຈາກຮູບ 1 ແລະ 2 ເຫັນວ່າ ເຂດເມືອງທຸກຍາກຫຼາຍ **(ສີແດງ)** ແລະທຸກຍາກ (ສີສົ້ມ) ຂອງ ສປປ ລາວ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນນອນໃນເຂດ ທີ່ທຸລະກັນດານ ຫຼື ຫ່າງໄກສອກຫຼີກ. ຈາກຮູບ 3 ເຫັນໄດ້ອີກວ່າ ການພັດທະນາເຄືອຂ່າຍໄຟຟ້າ ເວົ້າລວມແມ່ນເວັ້ນບັນດາເຂດດັ່ງກ່າວ. ເຄືອຂ່າຍທີ່ມີແລ້ວ, ພວມສ້າງ ຫຼື ມີແຜນຈະສ້າງ ກໍ່

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ລ້ອນແລ້ວແຕ່ໄປຕາມເຂດທົ່ງພຽງ ເລາະຕາມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະສາຂາສຳຄັນຈຳນວນໜຶ່ງ, ໃນເມື່ອບັນດາເມືອງທຸກຍາກພັດນອນຢູ່ໃນເຂດພູສູງ (ຮູບ 2-3).

ຮູບ 3 ແຜນການພັດທະນາລະບົບເຄືອຂ່າຍໄຟຟ້າສຳລັບການຊົມໃຊ້ພາຍໃນ (ໄຟຟ້າລາວ 2005)

ເຂດນອກລະບົບໄຟຟ້າຖືກກຳນົດວ່າ ແມ່ນເຂດ ທີ່ບໍ່ອາດເຊື່ອມຕໍ່ກັບລະບົບໄຟຟ້າໄດ້ຮອດປີ 2020. ເວົ້າລວມ, ເຂດນອກລະບົບ ຍັງບໍ່ທັນມີການພັດທະນາດ້ານການຄົມມະນາຄົມ ແລະສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຂັ້ນພື້ນຖານອື່ນໆ ເຊັ່ນ ການສື່ສານ, ການສະໜອງນ້ຳສະອາດ, ການບໍລິການດ້ານພະລັງງານ, ອື່ນໆ. ອີງຕາມການຕີລາຄາຂອງກະຊວງພະລັງງານແລະບໍ່ແຮ່, (ຊຶ່ງໃນເມື່ອກ່ອນ ແມ່ນກະຊວງອຸດສາຫະກຳແລະຫັດຖະກຳ) , ຮອດທ້າຍປີ 2020, ຈະມີ 75% ຂອງຈຳນວນຄອບຄົວຊົນນະບົດ ຖືກເຊື່ອມຕໍ່ກັບເຄືອຂ່າຍໄຟຟ້າແຫ່ງຊາດ ແລະອີກ 15%, ຫຼື ປະມານ 150.000 ຄອວຄົວ ຈະໃຊ້ໄຟນອກລະບົບ, ເຊັ່ນ ໄຟຟ້າແສງຕາເວັນສຳລັບຄອບຄົວ, ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກຂະໜາດນ້ອຍໆ, ເຄື່ອງຈັກໄຟຟ້ານ້ຳມັນ ທີ່ມີການປັບປຸງ, ສະຖານີສາກໝໍ້ໄຟ.

2 ຂໍ້ມູນທາງເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ (Socio-economic data)

2.1 ລາຍໄດ້ຂອງຄອບຄົວໃນແຕ່ລະກຸ່ມເປົ້າໝາຍ (Household incomes in different target groups)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ຮູບ 4-5 ສະແດງຜົນການສຳຫຼວດໂດຍໃຊ້ຟອມສອບຖາມ, ຊຶ່ງດຳເນີນໂດຍທີມງານຂອງ ຄະນະວິສະວະກຳສາດ (ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ) ສຳລັບໂຄງການສຶກສາຮ່ວມກັນລະຫວ່າງ ມ.ຊ. ແລະ ສະຖາບັນ TERI (ປະເທດອິນເດຍ) (NUOL-TERI, 2006, [5])[3]. ການສຳ*ວດດຳເນີນໄປສຳລັບ 100 ຄອບຄົວ ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ 42 ຄອບຄົວຢູ່ບ້ານນ້ຳມ້າດາວ, ເມືອງພູຄູນ (ແຂວງຫຼວງພະບາງ). ຮູບ 4 ສະແດງຈຳນວນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ທີ່ສາມາດສ້າງລາຍໄດ້ສຳລັບຄອບຄົວ ຈາກການປະກອບອາຊີບຕ່າງໆ. ເຫັນວ່າ ຄອບຄົວທີ່ຖືກສຳພາດສ່ວນຫຼາຍມີສະມາຊິກ 1 ຫຼື 2 ຄົນ ເຮັດວຽກເປັນພະນັກງານຂອງລັດ ແລະໃນທຸລະກິດຂອງຕົນເອງ, ຕາມດ້ວຍໃນຂົງເຂດທຸລະກິດເອກະຊົນ ແລະ ວຽກວ່າຈ້າງລາຍວັນ.

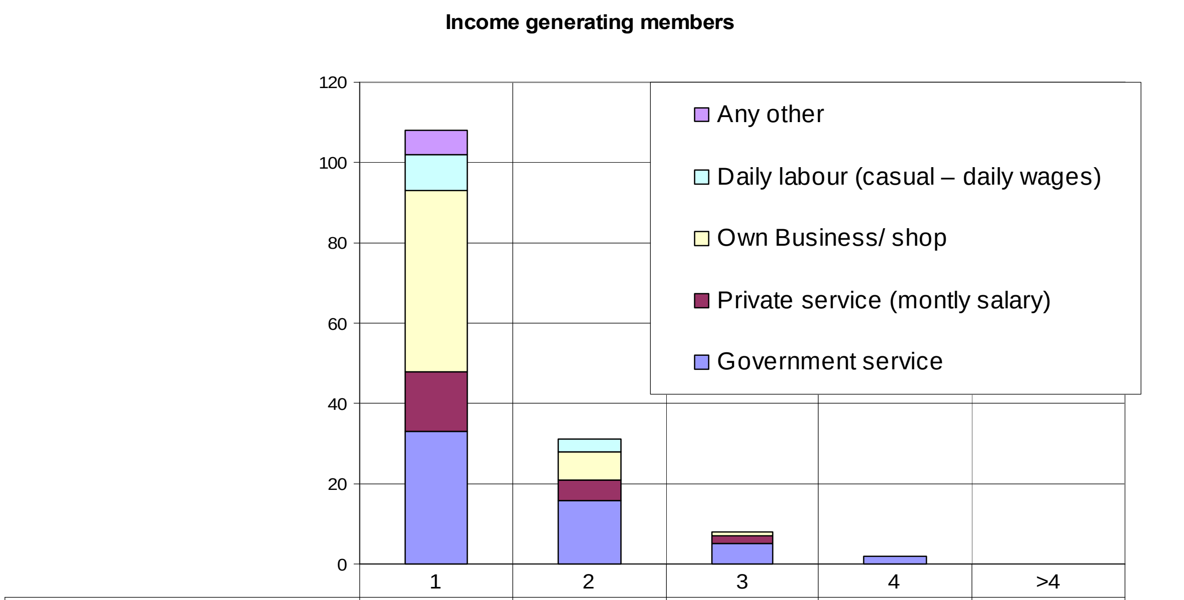

	1	2	3	4	>4
Any other	6	0	0	0	0
Daily labour (casual – daily wages)	9	3	0	0	0
Own Business/ shop	45	7	1	0	0
Private service (montly salary)	15	5	2	0	0
Government service	33	16	5	2	0

ຮູບ 4 ຈຳນວນສະມາຊິກຄອບຄົວທີ່ສ້າງລາຍຮັບ (NUOL-TERI, 2006)

ຈາກຕາຕະລາງ 5 ເຫັນໄດ້ວ່າ ບັນດາຄອບຄົວສ່ວນຫຼາຍ ທີ່ມີສະມາຊິກເປັນພະນັກງານຂອງລັດ ຫຼື ເຮັດວຽກໃນທຸລະກິດຂອງຕົນເອງ ມີລາຍໄດ້ ບໍ່ເກີນ 100$ ຕໍ່ເດືອນ. ລາຍໄດ້ສູງກວ່ານີ້ ອາດເປັນຍ້ອນມີຫຼາຍຄົນເຮັດວຽກ, ແຕ່ບໍ່ແມ່ນຍ້ອນເງິນເດືອນສູງ.

ສະຖານະການສຳລັບຊາວ ຊົນນະບົດແມ່ນແຕກຕ່າງຈາກສິ່ງທີ່ກ່າວມານັ້ນ. ແຫຼ່ງລາຍໄດ້ຕົ້ນຕໍ ແມ່ນການເຮັດໄຮ່ ເຮັດນາແລະຂາຍສັດລ້ຽງ. ເວົ້າລວມ, ຄອບຄົວຊົນນະບົດມີຄວາມຜູກພັນກັບການກະເສດ ແບບທຳ

[3] TERI: **The Energy and Resources Institute (India)**

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ມະຊາດ, ຊຶ່ງຕົ້ນຕໍແມ່ນການປູກເຂົ້າ ໂດຍໃຊ້ເຄື່ອງມືແບບຫຼ້າຫຼັງ. ໃນບາງທ້ອງຖິ່ນ ອາດມີແຫຼ່ງລາຍໄດ້ອື່ນໆ ເຊັ່ນ ການເຮັດສວນ, ຕ່ຳຫູກ, ການປະໂມງ, ການບໍລິການ, ການຄ້າຂາຍ, ອື່ນໆ

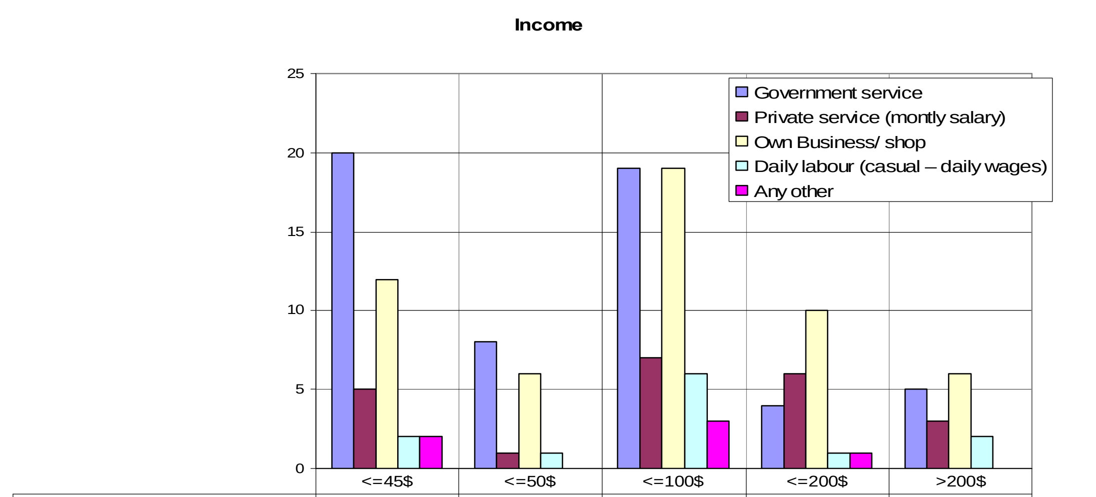

	<=45$	<=50$	<=100$	<=200$	>200$
Government service	20	8	19	4	5
Private service (montly salary)	5	1	7	6	3
Own Business/ shop	12	6	19	10	6
Daily labour (casual – daily wages)	2	1	6	1	2
Any other	2	0	3	1	0

ຮູບ 5. ລາຍໄດ້ຂອງບັນດາຄອບຄົວໃນຕົວເມືອງ ທີ່ຖືກສຳພາດ (NUOL-TERI, 2006)

ຮູບs 6-7 ສະແດງຜົນສຳຫຼວດຢູ່ບ້ານນ້ຳມ້າດາວ, ຊຶ່ງເປັນບ້ານຊົນເຜົ່າມົ້ງ ຢູ່ໃກ້ເທດສະບານເມືອງພູຄູນ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ. ອາຊີບຫຼັກຂອງຊາວບ້ານແມ່ນການເຮັດໄຮ່ເຂົ້າ, ລ້ຽງສັດ (ງົວ, ແບ້, ໝູ, ສັດປີກ), :ຮັດສວນ (ປູກຜັກແລະເຜືອກມັນຕ່າງໆ).

ຈາກຮູບ 6, ຄອບຄົວຊົນນະບົດ ສ່ວນຫຼາຍມີສະມາຊິກ 2 ຄົນ ເຮັດໄຮ່, 1 ຄົນໄປລ້ຽງສັດ, ຫຼື 1 ຄົນເຮັດສວນຢ່າງໜ້ອຍ. ເປັນສິ່ງແຜ່ຫຼາຍໃນຊົນນະບົດຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນ ມີຄອບຄົວຈຳນວນໜຶ່ງ ເປີດທຸລະກິດຂອງຕົນເອງ ເຊັ່ນການບໍລິການການຂົນສົ່ງ, ຂາຍອາຫານ, ສີເຂົ້າ, ຫຼື ເປີດຮ້ານຂາຍເຄື່ອງຍ່ອຍທີ່ຂາຍທຸກຢ່າງ,ທີ່ຈຳເປັນ ຄືນັບແຕ່ ເຂົ້າໜົມ ຮອດ ເຄື່ອງອີເລັກໂຕຣນິກຂະໜາດນ້ອຍ.

ຈາກຮູບ 7 ເຫັນວ່າ ລາຍໄດ້ຕົ້ນຕໍແມ່ນມາຈາກການປູເຂົ້າ, ການລ້ຽງສັດ ແລະປູກຝັງ.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

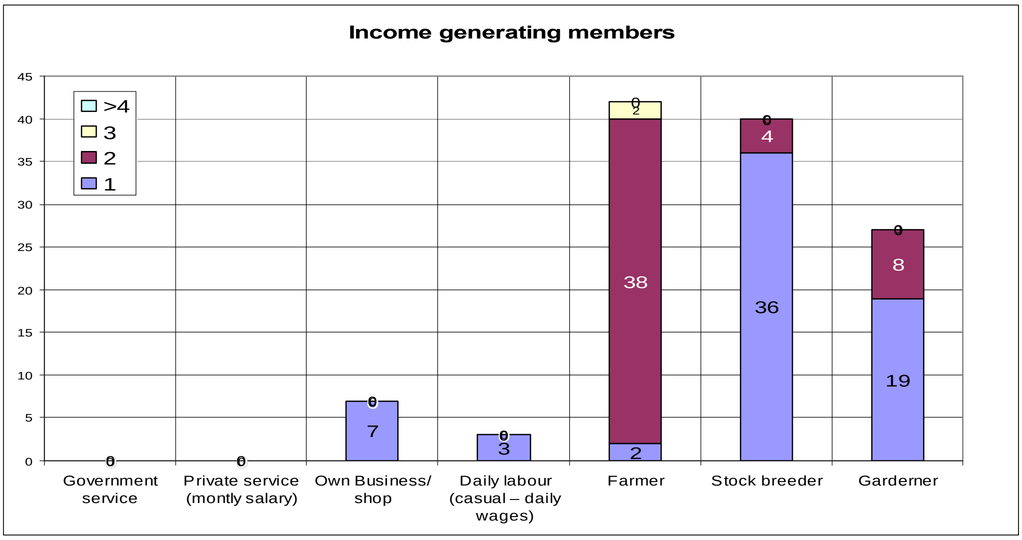

ຮູບ 6 ຈຳນວນສະມາຊິກສ້າງລາຍໄດ້ຂອງຄອບຄົວຊົນນະບົດ (NUOL-TERI report, 2006)

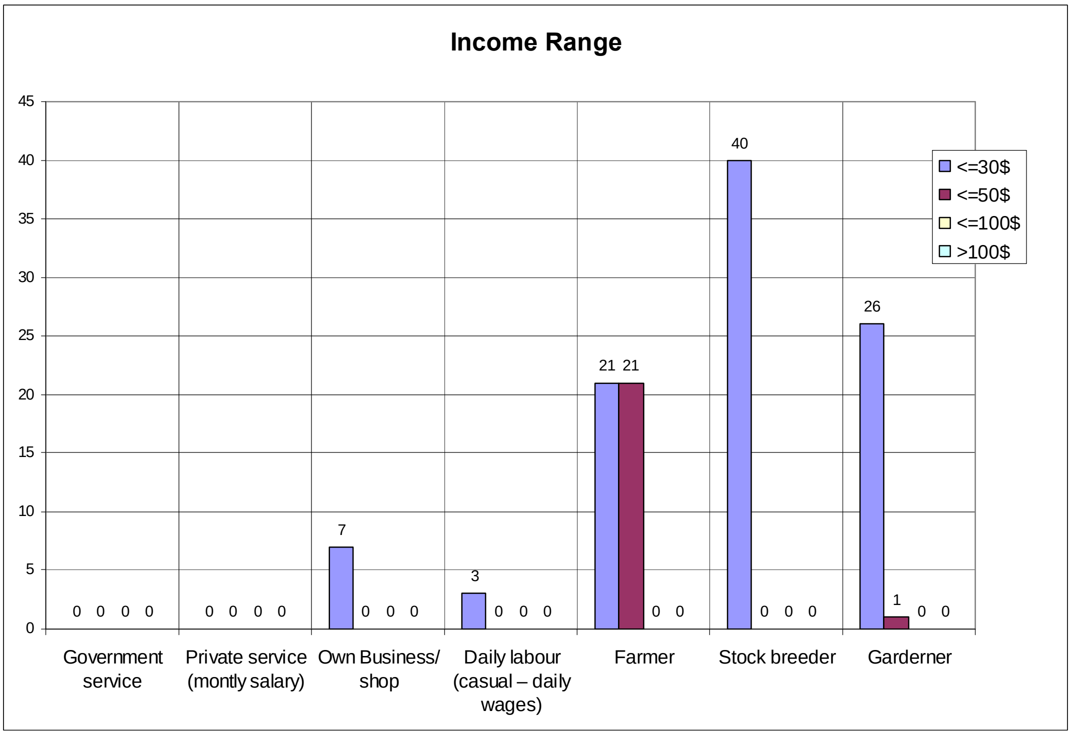

ຮູບ 7 ລາຍໄດ້ໃນຄອບຄົວຊົນນະບົດ households (NUOL-TERI report, 2006)

ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບຜົນການສຳຫຼວດລາຍຮັບລາຍຈ່າຍໃນຄອບຄົວຂອງ ສປປ ລາວ, ຊຶ່ງດຳເນີນໂດຍ ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ LECS2003/03 [6] ກໍ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນລາຍຮັບໃນລັກສະນະດຽວກັນ. ລາຍຮັບສຳຄັນ (ປະມານ 50%ສຳລັບຄອບຄົວຊົນນະບົດ ແລະ 48%ສຳລັບຄອບຄົວໃນເມືອງ) ແມ່ນມາຈາກການປູກເຂົ້າ. ການປູກເຂົ້າແມ່ນເພື່ອຊົມໃຊ້ເອງ ແລະເພື່ອຂາຍ.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ຕາຕະລາງ 4. ລາຍຮັບຕໍ່ປີຈາກການຜະລິດກະສິກຳ, x1000 ກີບ[4]

No.	ແຂວງ	Grain	Vegeຕາ ຕະລາງ & fruit	Livestock	Fish	Forestry	Other	ລວມ
1	ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ	2.224	231	511	435	50	557	4.008
2	ຜົ້ງສາລີ	3.127	888	950	529	-	277	5.771
3	ຫຼວງນ້ຳທາ	3.749	968	1.282	461	70	448	6.978
4	ອຸດົມໄຊ	2.971	872	1.154	534	19	313	5.863
5	ບໍ່ແກ້ວ	2.626	1.034	2.162	829	-	539	7.190
6	ຫຼວງພະບາງ	2.376	678	1.615	425	87	142	5.323
7	ຫົວພັນ	3.934	776	1.194	715	73	217	6.909
8	ໄຊຍະບູລີ	8.112	990	1.833	657	19	302	11.913
9	ຊຽງຂວາງ	3.957	976	1.867	602	21	291	7.714
10	ວຽງຈັນ	2.673	553	1.767	811	152	752	6.708
11	ບໍລິຄຳໄຊ	2.471	934	917	1.593	33	98	6.046
12	ຄຳມ່ວນ	2.804	740	1.277	1.254	35	327	6.437
13	ສະຫວັນນະເຂດ	2.948	609	1.374	807	10	338	6.086
14	ສາລະວັນ	2.719	761	836	469	5	169	4.959
15	ເຊກອງ	2.217	1.079	2.003	466	1	141	5.907
16	ຈຳປາສັກ	2.441	573	664	786	29	91	4.584
17	ອັດຕະປື	2.355	510	1.139	1.221	8	97	5.330
18	ເຂດພິເສດໄຊສົມບູນ	2.259	881	1.710	761	61	233	5.905
	ສປປ ລາວ ລວມ	3.109	781	1.348	742	37	296	6.313
	% ກວມສ່ວນ	49%	12%	21%	12%	1%	5%	100%
	ຕົວເມືອງ average	1.691	379	543	508	37	375	3.533
	% ກວມສ່ວນ	48%	11%	15%	14%	1%	11%	100%
	ຊົນນະບົດ average	3.598	797,0	1.460,0	805,0	41,0	292,0	6.993
	% ກວມສ່ວນ	51%	11%	21%	12%	1%	4%	100%
	ພາກເໜືອ	3.842	887	1.456	593	38	320	7.135
	% ກວມສ່ວນ	54%	12%	20%	8%	1%	4%	100%
	ພາກກາງ	2.846	674	1.286	917	50	394	6.167
	% ກວມສ່ວນ	46%	11%	21%	15%	1%	6%	100%
	ພາກໃຕ້	2.433	731	1.161	736	11	125	5.195
	% ກວມສ່ວນ	47%	14%	22%	14%	0%	2%	100%

Source: Lao Expenditure & Consumption survey 02/03. NSC. 2004)

[4] ອັດຕາແລກປ່ຽນສະເລັ່ຍໃນປີ 2003 ປະມານ 10500 LAK / 1 US$

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

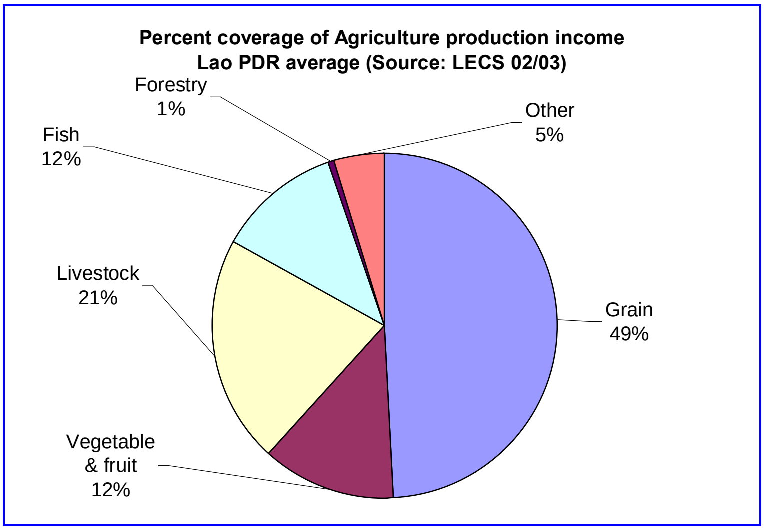

ຮູບ 8 ອັດຕາກວມສ່ວນຂອງລາຍໄດ້ຈາກກະສິກຳ (ສະເລັ່ຍ ສປປ ລາວ) (ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: **LECS 02/03)**

ດັ່ງເຫັນໄດ້ຈາກຕາຕະລາງ 5, ລາຍໄດ້ຈາກການຜະລິດກະສິກຳຂອງຄອບຄົວໃນຕົວເມືອງ ຕ່ຳກວ່າຄອບຄົວຊົນນະບົດ (3.533.000 ກີບ ແລະ 6.993.000 ກີບ ຕາມລຳດັບ). ພາກເໜືອມີລາຍຮັບຈາກການກະສິກຳສູງສຸດ ສ່ວນພາກໃຕ້-ຕ່ຳສຸດ (7.135.000 ກີບ ແລະ 5.195.000 ກີບ ຕາມລຳດັບ).

ການເຄື່ອນໄຫວກຳຈະກຳທາງເສດຖະກິດຂອງພົນລະເມືອງ ອາຍຸ 10+ ສະແດງໃນຕາຕະລາງ 6. ພົນລະເມືອງລາວ ໂດຍສະເລັ່ຍ ໃຊ້ເວລາ ຫຼາຍກວ່າໝູ່ໃນການຜະລິດກະສິກຳ, ຖັດມາແມ່ນ:ຮັດທຸລະກິດຂອງຕົນເອງ. ສິ່ງນີ້ເປັນການຢືນຢັນອີກວ່າ ພົນລະເມືອງລາວສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຊາວກະສິກອນ ແລະເຮັດວຽກຂອງຕົນເອງ.

ຕາຕະລາງ 5 ກິດຈະກຳການສ້າງລາຍໄດ້ (ພົນລະເມືອງ 10+)

ກິດຈະກຳ	ຈຳນວນຊົ່ວໂມງ/ມື້	ຄິດໄລ່ເປັນ%
ເປັນຄົນງານ	0,5	11
ທຸລະກິດຂອງຕົນ	0,7	14
ວຽກງານກະສິກຳ	2,4	49
ຫາຟືນລຕັກນ້ຳ	0,3	7
ລ່າສັດ/ຫາປາ	0,5	11
ກໍ່ສ້າງ	0,1	1
ຫັດຖະກຳ	0,3	7
ລວມ ຊົ່ວໂມງ	4,8	100

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

2.2 ຂະໜາດຂອງຄອບຄົວ (Household size)

ຂະໜາດຂອງຄອບຄົວ ຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ຈະໃຫຍ່ກວ່າຄອບຄົວໃນຕົວເມືອງ. ຂະໜາດຄອບຄົວສະເລັ່ຍໃນທົ່ວ ສປປ ລາວ ຫຼຸດລົງໜ້ອຍໜຶ່ງ ທຽບຈາກ 6,0 (ໃນປີ1995) to 5,9 (2005). ຄອບຄົວ ໃຫຍ່ສຸດແມ່ນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ທີ່ບໍ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ (6,1), ໃນເມື່ອຕ່ຳສຸດແມ່ນຢູ່ໃນເມືອງ 5,7 (ຕາຕະລາງ 7).

ຕາຕະລາງ 6 ຂະໜາດຂອງຄອບຄົວ (ສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ 2005)

ລາຍການ	ສຳຫຼວດປີ 2005
ຂະໜາດຂອງຄອບຄົວ, ຄົນ/ຄຄ	
ສປປ ລາວ	5.9
ຕົວເມືອງ	5.7
ຊົນນະບົດ ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ	5.9
ຊົນນະບົດ ບໍ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ	6.1

ຮູບ 9 ສະແດງຂະໜາດຄອບຄົວໄປຕາມແຕ່ລະແຂວງຂອງ ສປປ ລາວ. ຄອບຄົວໃຫຍ່ສຸດ (ຫຼາຍກວ່າ 6 ຄົນ) ແມ່ນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດຂອງບັນດາແຂວງ ທີ່ມີພົນລະເມືອງເປັນຊົນເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍ (ຜົ້ງສາລີ, ອຸດົມໄຊ, ບໍ່ແກ້ວ, ຫົວພັນ, ໄຊຍະບູລີ, ຊຽງຂວາງ, ບໍລິຄຳໄຊ, ສະຫວັນນະເຂດ, ເຊກອງ, ເຂດພິເສດໄຊສົມບູນ).

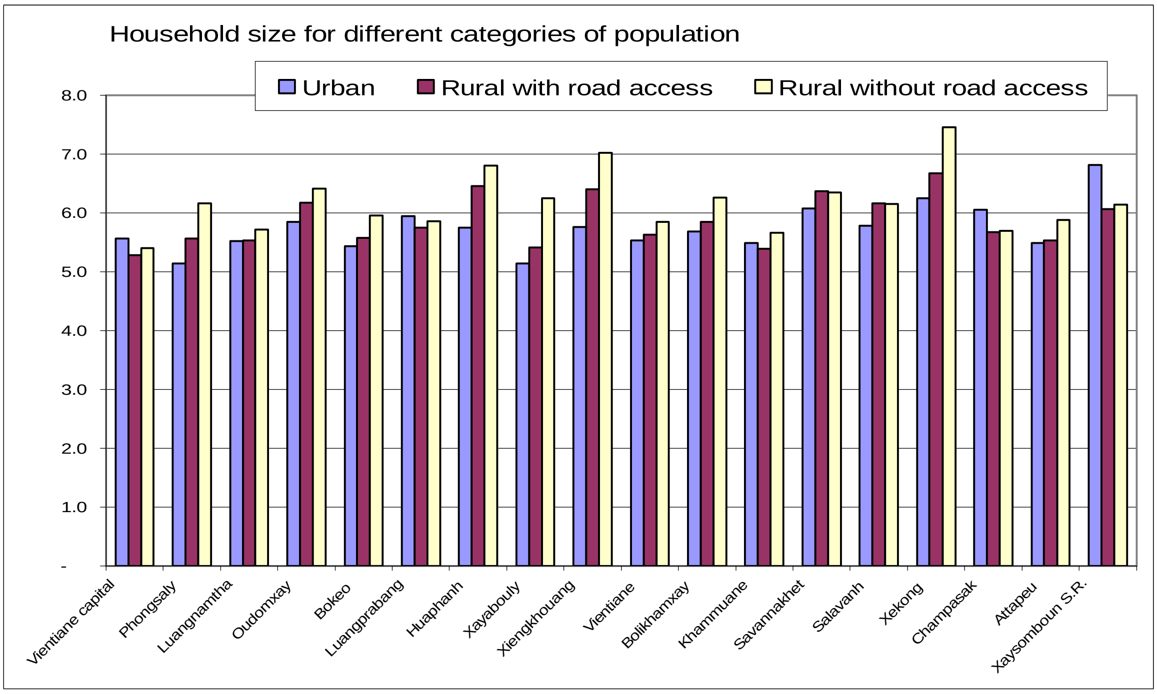

ຮູບ 9 ຂະໜາດຄອບຄົວໃນແຕ່ລະແຂວງ (ສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ 2005)

2.3 ລະດັບການສຶກສາຂອງກຸ່ມເປົ້າໝາຍ (Education levels of target groups)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ລະດັບການສຶກສາ ຢູ່ ສປປ ລາວ ສະແດງໃນ ຕາຕະລາງ 7.

ເຖິງວ່າໃນຊ່ວງເວລາ 10 ປີຫຼັງນີ້, ລະດັບຄວາມຮູ້ໜັງສືໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນຢ່າງຫຼາຍ, ແຕ່ 60% ໃນປີ 1995[5] ເປັນ 73% ໃນປີ 2005, ແຕ່ລະດັບບການສຶກສາຂອງພົນລະເມືອງລາວເວົ້າລວມ ແມ່ນຍັງຕ່ຳ, ໂດຍສະເພາະການສຶກສາວິຊາສະເພາະຊັ້ນສູງ. ໂດຍລວມ, ລະດັບການສຶກສາຢູ່ຊົນນະບົດຈະຕ່ຳກວ່າໃນເມືອງ.

ຕາຕະລາງ 7 ລະດັບການສຶກສາ (ສຳຫຼວດ 2005)

No.	ແຂວງ	ພົນລະເມືອງ 6+	ບໍ່ມີການສຶກສາ	ປະຖົມ (ປ 1-5) %		ມັດທະຍົມຕົ້ນ (ລະດັບ 6-8), %		ມັດທະຍົມປາຍ (ລະດັບ 9-11), %		ອາຊີວະສຶກສາ	ຊັ້ນກາງ	ຊັ້ນສູງ/ ປະລິນຍາຕີ	ຫຼັງມະຫາວິທະຍາໄລ	ອື່ນໆ
				C	UC	C	UC	C	UC	%	%	%	%	%
1	ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ	626.952	8,9	15,4	20,1	10,3	10,2	15,1	5,3	3,3	5,9	4,1	0,7	0,7
2	ຜົ້ງສາລີ	139.245	52,1	8	26,6	2,9	4,4	1,3	1,5	1,6	1,2	0,3	0	0,1
3	ຫຼວງນ້ຳທາ	123.061	44,5	10,6	25,5	4,2	5,3	2,5	2,7	2	2	0,5	0	0,1
4	ອຸດົມໄຊ	218.922	41,5	11	31,7	3,7	5,2	1,8	1,9	1,6	1,2	0,4	0	0,1
5	ບໍ່ແກ້ວ	121.699	38,6	12,4	29,9	4,6	5,5	2,6	2,5	1,5	1,4	0,5	0	0,3
6	ຫຼວງພະບາງ	339.260	30,3	13,8	34,4	4,6	6,1	4,1	2,5	1,7	1,7	0,5	0,1	0,1
7	ຫົວພັນ	231.778	32,1	13,2	36,5	3,9	7,5	1,2	2,1	1,9	1,1	0,3	0	0,2
8	ໄຊຍະບູລີ	293.120	18,1	30,5	26,9	7,2	7,2	2,9	2,8	1,7	1,7	0,5	0,1	0,4
9	ຊຽງຂວາງ	191.340	25,1	14,8	31,2	7,4	10,2	2,6	3,6	2,5	1,8	0,6	0,1	0,1
10	ວຽງຈັນ	333.471	19,2	18,6	27,2	8,7	9,8	6,6	4,4	1,9	2,5	0,9	0,1	0,2
11	ບໍລິຄຳໄຊ	188.787	20,9	19,5	33,6	6,2	8,2	3,8	3,1	1,8	2	0,6	0,1	0,2
12	ຄຳມ່ວນ	281.529	28,2	14,5	33,2	5,5	7,8	3,7	2,9	1,7	1,6	0,6	0,1	0,2
13	ສະຫວັນນະເຂດ	700.687	30,6	13,8	33	5,5	7,1	4,5	2,5	1,1	1,3	0,5	0	0
14	Salavanh	266.778	37	11,7	36,2	3,5	5,5	1,9	1,6	1,2	1,1	0,3	0	0
15	ເຊກອງ	67.541	39,6	8	36,9	2,7	4,3	1,5	1,7	2,1	2,3	0,8	0,1	0
16	ຈຳປາສັກ	512.659	18,3	18,6	35,1	6,7	8,6	5,5	3,3	1,4	1,8	0,6	0,1	0,1
17	ອັດຕະປື	91.548	35,1	9,4	37	3,7	5,9	2,2	2,2	1,7	2	0,6	0,1	0,1
18	ເຂດພິເສດໄຊສົມບູນ	32.116	24,1	14,2	33,7	6,1	8,3	2,6	3,2	3,5	2,9	1	0,1	0,3
	ລວມ (ສປປ ລາວ)	4.760.493	26,4	15,5	30,8	6,1	7,6	5,1	3,1	1,8	2,2	1	0,1	0,2
	ຕົວເມືອງ	1.354.691	17,7	16,2	28,5	7,8	8,8	8,6	3,9	2,3	3,5	2,1	0,4	0,4
	ຊົນນະບົດ ເສັ້ນທາງ	2.429.345	31,1	14,7	30,9	5,4	7,1	3,9	2,7	1,6	1,7	0,6	0,1	0,1
	ຊົນນະບົດ ບໍ່ມີເສັ້ນທາງ	970.053	26,8	16,4	33,4	5,6	7,5	3,5	2,8	1,7	1,6	0,5	0,1	0,2
	ບໍ່ບອກ	6.404	0	18,7	54,5	6,1	7,4	3,5	3,4	2,7	3	0,9	0	0

C-ຈົບສົມບູນ; UC-ບໍ່ຈົບສົມບູນ

[5] ການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງປີ 1995. NSC. 1996

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

2.4 ລະດັບການສຶກສາໃນຄອບຄົວ (Literacy rate in household)

ລະດັບການສຶກສາແບ່ງຕາມເພດ ແລະກຸ່ມອາຍຸ 15+ ໃນບັນດາແຂວງ ສະແດງຢູ່ ຕາຕະລາງ 8. ລະດັບການສຶກສາສະເລັ່ຍຂອງແມ່ຍິງ (63%) ຕ່ຳກວ່າຂອງຜູ້ຊາຍ (82%) ແລະລະດັບສະເລັ່ຍທົ່ວ ສປປ ລາວ (73%). ລັກສະນະນີ້ຍັງສັງເກດເຫັນໄດ້ ຕາມເຂດຕົວເມືອງ, ຊົນນະບົດ ທີ່ມີ ແລະ ບໍ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ, ແລະ ຕາມ ແຂວງ. ບັນດາແຂວງ ຜົ້ງສາລີ, ຫຼວງນ້ຳທາ, ອຸດົມໄຊ, ບໍ່ແກ້ວ ຢູ່ພາກເໜືອ, ເຊກອງ ແລະ ອັດຕະປື ຢູ່ພາກໃຕ້ ມີລະດັບການກຶກໜັງສືສູງ (35% ແລະສູງກວ່າ). ບັນດາແຂວງນີ້ມີພົນລະເມືອງສ່ວນຫຼາຍເປັນຊົນເຜົ່າສ່ວນ ໜ້ອຍ ແລະນອນໃນເຂດເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການການຂະຫຍາຍໄຟຟ້ານອກລະບົບນຳອີກ.

ຕາຕະລາງ 8 ລະດັບຄວາມຮູ້ໜັງສື ຂອງພົນລະເມືອງ ອາຍຸ 15+ (ສຳຫຼວດ 2005)

No.	ແຂວງ	ພົນລະເມືອງ 15+	ແມ່ຍິງ %	ຜູ້ຊາຍ %	ລວມ %
1	ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ	626.952	88,1	95,3	91,7
2	ຜົ້ງສາລີ	139.245	33,6	52,9	43,1
3	ຫຼວງນ້ຳທາ	123.061	38,8	63,1	50,6
4	ອຸດົມໄຊ	218.922	39,5	72,8	55,9
5	ບໍ່ແກ້ວ	121.699	44,5	72,3	58,1
6	ຫຼວງພະບາງ	339.260	55,1	79,5	67,2
7	ຫົວພັນ	231.778	51,1	78,3	64,7
8	ໄຊຍະບູລີ	293.120	73,9	86,9	80,4
9	ຊຽງຂວາງ	191.340	61,8	83,7	72,7
10	ວຽງຈັນ	333.471	70,8	88,3	79,7
11	ບໍລິຄຳໄຊ	188.787	68,1	86,2	77,2
12	ຄຳມ່ວນ	281.529	59,6	81,1	69,9
13	ສະຫວັນນະເຂດ	700.687	59,2	78,5	68,5
14	ສາລະວັນ	266.778	49,4	74,9	61,6
15	ເຊກອງ	67.541	48,1	76,0	61,7
16	ຈຳປາສັກ	512.659	74,0	89,9	81,8
17	ອັດຕະປື	91.548	51,8	77,4	63,9
18	ເຂດພິເສດໄຊສົມບູນ	32.116	58,5	84,8	72,6
	ລວມ (ສປປ ລາວ)	**4.760.493**	**63,2**	**82,0**	**72,7**
	ຕົວເມືອງ	**1.354.691**	**84,5**	**94,2**	**89,3**
	ຊົນນະບົດ ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ	**2.429.345**	**59,0**	**80,8**	**69,7**
	ຊົນນະບົດ ບໍ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ	**970.053**	**41,1**	**67,6**	**53,9**

2.5 ແຫຼ່ງພະລັງງານ (Sources of energy)

ໄມ້ຟືນ (ຟືນ + ຖ່ານໄມ້) ຍັງມີບົດບາດສຳຄັນບໍ່ສະເພາະແຕ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ (ທີ່ໃຊ້ຟືນ 96%), ແຕ່ຍັງສຳລັບເຂດຕົວເມືອງນຳອີກ (89%) (ຕາຕະລາງ 9). ເຫັນວ່າ, ໃນນະຄອຍຫຼວງວຽງຈັນເອງ, ພົນລະເມືອງສ່ວນຫຼາຍຍັງໃຊ້ຟືນ (42%) ແລະຖ່ານໄມ້ (42,3%) ເປັນເຊື້ອໄຟສຳລັບຫຸງຕົ້ມ. ເຖິງວ່າ ຢູ່ ຊົນນະບົດ ຂອງ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ສປປ ລາວ ຍັງບໍ່ທັນເຖິງຂັ້ນຂາດແຄນຟືນດັ່ງ ແຕ່ຢູ່ບາງບ່ອນ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນບັນຫາໃນການຊອກຟືນ ແລ້ວການຂາດແຄນໃນລະດັບໃດໜຶ່ງແລ້ວ.

ຕາຕະລາງ 9 ການຊົມໃຊ້ແຫຼ່ງພະລັງງານສຳລັບຊ່ວງປີ 1996-2005

ປີ	ການຊົມໃຊ້						
	ໄຟຟ້າ	ນ້ຳມັນ	NPG	ຖ່ານໄມ້	ຟືນ	ຂີ້ເລື່ອຍ	**ລວມ**
	GWH	GWH	GWH	GWH	GWH	GWH	GWH
1996	467,10	7.230,74	25,39	2.258,92	8.139,67	57,59	18.179,41
1997	553,51	10.970,82	38,67	2.313,06	8.343,20	53,53	22.272,79
1998	665,56	6.879,44	23,09	2.365,94	8.551,72	49,76	18.535,51
1999	737,74	4.159,36	15,43	2.244,81	8.765,33	46,27	15.968,94
2000	799,78	3.689,48	19,77	2.481,78	8.939,41	63,60	15.993,82
2001	892,83	3.989,59	19,77	2.538,44	9.119,75	78,55	16.638,93
2002	967,54	3.689,48	19,77	2.661,84	9.907,34	86,80	17.332,77
2003	1.113,04	3.187,07	33,32	2.386,86	9.586,10	108,90	16.415,29
2004	1.138,24	3.028,86	34,22	2.537,09	9.564,07	111,12	16.413,61
2005	1.286,85	3.036,09	33,61	2.589,54	9.672,77	117,79	16.736,66

Source: Dept of Domestic Trade, Ministry of Commerce, 2006 annual report

ໃນຮູບ 5 a, b) ສະແດງເຖິງການປ່ຽນແປງໃນການຊົມໃຊ້ພະລັງງານຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ລະຫວ່າງ ປີ 2000 ແລະ 2005. ເຫັນໄດ້ວ່າໄມ້ຟືນແລະຖ່ານໄມ້ກວມເອົາເຖິງປະມານ 73% ຂອງພະລັງງານທັງໝົດ. ເມື່ອທຽບກັບປີ 2000, ໃນປີ 2005 ການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າ, ໄມ້ຟືນ, ຂີ້ເລື່ອຍ ແລະ NPG ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ, ໃນເມື່ອ ການໃຊ້ນ້ຳມັນຫຼຸດລົງ, ແລະການໃຊ້ຖ່ານໄມ້- ເໝືອນເດີມ.

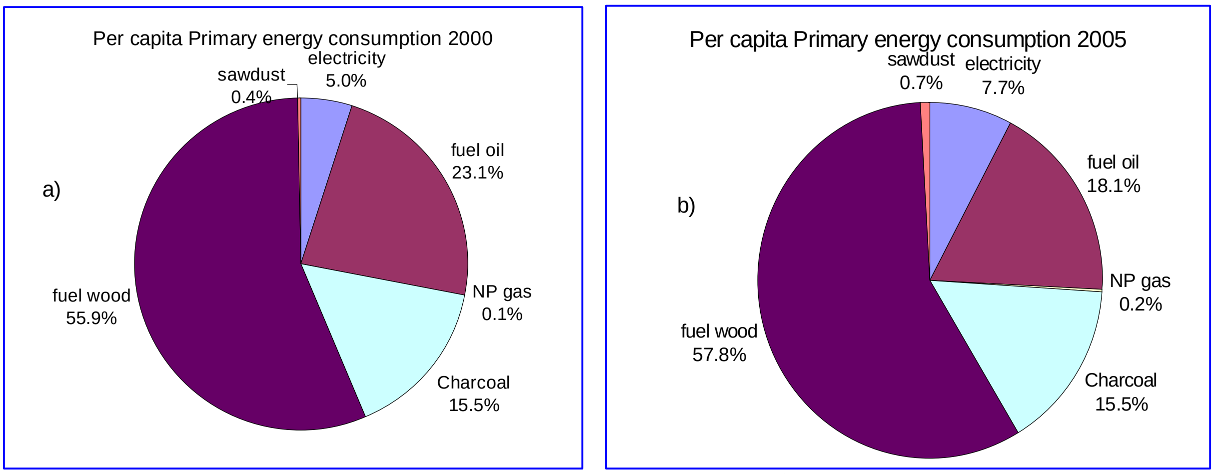

ຮູບ 10 **ອັດຕາສ່ວນໃນການຊົມໃຊ້ພະລັງງານ ໃນປີ 2000 ແລະ 2005 (ອີງຕາມຂໍ້ມູນ ຈາກກົມການຄ້າພາຍໃນ, ກະຊວງການຄ້າ ປີ 2006)**

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ຕາຕະລາງ 10. ອັດຕາສ່ວນໃນການຊົມໃຊ້ພະລັງງານໃນຊ່ວງ 1996-2005 ຢູ່ ສປປ ລາວ (ກະຊວງການຄ້າ 2006)

ປີ	ໄຟຟ້າ	ນ້ຳມັນ	NPG	ຖ່ານໄມ້	ໄມ້ຟືນ	ຂີ້ເລື່ອຍ
1996	2,6%	39,8%	0,1%	12,4%	44,8%	0,3%
1997	2,5%	49,3%	0,2%	10,4%	37,5%	0,2%
1998	3,6%	37,1%	0,1%	12,8%	46,1%	0,3%
1999	4,6%	26,0%	0,1%	14,1%	54,9%	0,3%
2000	5,0%	23,1%	0,1%	15,5%	55,9%	0,4%
2001	5,4%	24,0%	0,1%	15,3%	54,8%	0,5%
2002	5,6%	21,3%	0,1%	15,4%	57,2%	0,5%
2003	6,8%	19,4%	0,2%	14,5%	58,4%	0,7%
2004	6,9%	18,5%	0,2%	15,5%	58,3%	0,7%
2005	7,7%	18,1%	0,2%	15,5%	57,8%	0,7%

ໃນປີ 2005, ປະມານ 57% ຂອງຈຳນວນຄອບຄົວທັງໝົດໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີໄຟຟ້າໃຊ້ໃນແບບຕ່າງໆ. ຕົວເລກດັ່ງກ່າວ ສຳລັບເຂດຕົວເມືອງ, ຊົນນະບົດ ມີແລະບໍ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ ແມ່ນ 92,2%, 51,8% ແລະ 23,8%, ຕາມລຳດັບ (ຕາຕະລາງ 9). ການໃຊ້ໄຟຟ້າຢູ່ຊົນນະບົດ ອາດມາຈາກການເຊື່ອມຕໍ່ກັບເຄືອຂ່າຍໄຟຟ້າແຫ່ງຊາດ, ໄຟຟ້ານອກລະບົບ (ຈັກຂະໜາດນ້ອຍ, ໄຟຟ້າໜ້ຳຕົກຂະໜາດນ້ອຍ, ໝໍ້ໄຟ, ລະບົບໄຟຟ້າແສງຕາເວັນ) (ສຳຫຼວດ 2005).

ຕາຕະລາງ 11 ແຫຼ່ງພະລັງງານສຳລັບແຕ່ງອາຫານ (Energy sources for cooking) (ສຳຫຼວດ 2005)

No.	ແຂວງ	ໄຟຟ້າ	ນ້ຳມັນ	ໄມ້ຟືນ	ຖ່ານຫີນ	ຖ່ານໄມ້	ຂີ້ເລື່ອຍ	LPG	ອື່ນ	ບໍ່ຮູ້
1	ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ	6,60	-	42,40	0,90	42,30	0,4	4,0	0,2	3,2
2	ຜົ້ງສາລີ	0,20	0,10	97,10	-	0,30	0	-	-	2,2
3	ຫຼວງນ້ຳທາ	0,10	-	97,30	-	-	0	0,1	-	2,4
4	ອຸດົມໄຊ	0,20	0,10	96,60	-	-	0	0,1	-	2,9
5	ບໍ່ແກ້ວ	0,30	0,30	90,90	0,10	0,80	0	0,4	0,1	7,1
6	ຫຼວງພະບາງ	0,60	-	87,50	0,10	1,00	0,1	0,3	-	10,4
7	ຫົວພັນ	0,20	-	94,00	-	0,10	0	0,1	-	5,5
8	ໄຊຍະບູລີ	0,20	-	92,80	0,10	4,10	0,1	0,1	-	2,5
9	ຊຽງຂວາງ	0,50	0,30	98,10	-	0,10	0	0,1	0,1	0,8
10	ວຽງຈັນ	0,60	0,10	92,50	0,40	4,50	0,1	0,4	-	1,3
11	ບໍລິຄຳໄຊ	0,70	0,40	87,30	0,40	7,30	0	2,9	-	1,0
12	ຄຳມ່ວນ	0,30	0,10	83,50	0,50	12,40	0	0,1	0,1	3,0
13	ສະຫວັນນະເຂດ	0,10	0,10	72,40	0,30	23,60	0	0,8	0,1	2,6
14	ສາລະວັນ	0,10	-	82,00	0,30	15,00	0	0,1	-	2,4
15	ເຊກອງ	0,10	0,10	87,20	0,20	8,90	0	-	0,4	3,2
16	ຈຳປາສັກ	0,30	-	65,10	0,60	30,50	0	0,3	0,1	3,2
17	ອັດຕະປື	0,40	-	93,20	0,20	3,00	0	0,1	0,1	3,0
18	ເຂດພິເສດໄຊສົມບູນ	0,50	-	95,40	0,10	1,60	0	-	-	2,3

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

	ສປປ ລາວ ລວມ	1,1	0,1	79,1	0,3	15,0	0,1	0,9	0,1	3,4
	ຕົວເມືອງ	3,80	0,10	55,10	0,70	34,60	0,3	2,7	0,1	2,6
	ຊົນນະບົດ	0,1	18,4	88,5	0,2	7,4	-	0,2	0,1	3,5
	ຊົນນະບົດ ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ	0,1	10,2	87,5	0,2	8,8	-	0,2	0,1	3,2
	ຊົນນະບົດ ບໍ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ	-	2,3	91,5	0,1	3,8	-	1,5	0,1	4,2

ຕາຕະລາງ 12 ສະຖິຕິການໄດ້ໃຊ້ໄຟຟ້າ ໃນປີ 2005 (ສຳຫຼວດ 2005)

No	ແຂວງ	ມີໄຟຟ້າໃຊ້					ບໍ່ມີໄຟຟ້າ ໃຊ້	ບໍ່ຮູ້
		ມີມິດເຕີເປັນ ຂອງ ຕົນເອງ	ຮ່ວມມິດເຕີ ກັບຄົນອື່ນ	ໃຊ້ໄຟຟ້າ ຈັກ	ອື່ນໆ	ລວມ		
1	ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ	74,2	20,6	0,3	0,7	95,8	2,1	2,1
2	ຜົ້ງສາລີ	9,5	2,3	1	18,5	31,3	67,5	1,2
3	ຫຼວງນ້ຳທາ	25,4	3,1	1,6	6,1	36,2	62,5	1,3
4	ອຸດົມໄຊ	11,5	5,9	2,6	4,9	24,9	73,4	1,6
5	ບໍ່ແກ້ວ	20,8	5,8	1,7	6,6	34,9	61,3	3,8
6	ຫຼວງພະບາງ	22,6	10,3	1,8	6,6	41,3	55,8	3
7	ຫົວພັນ	20,9	6,1	0,8	15,1	42,9	54,4	2,6
8	ໄຊຍະບູລີ	26,5	6,5	1,4	7	41,4	57,4	1,2
9	ຊຽງຂວາງ	17	5,4	5,6	8,4	36,4	62,8	0,7
10	ວຽງຈັນ	57,3	18,7	0,5	5,2	81,7	17,7	0,7
11	ບໍລິຄຳໄຊ	44,6	11,3	0,3	7,8	64	34,7	1,3
12	ຄຳມ່ວນ	48,2	15,5	0,3	4,6	68,6	30,1	1,4
13	ສະຫວັນນະເຂດ	42,9	10,4	0,5	6,6	60,4	38,5	1,1
14	Salavanh	35,1	7,3	0,8	5,2	48,4	50,4	1,2
15	ເຊກອງ	20,8	11,3	0,8	8,5	41,4	57,4	1,3
16	ຈຳປາສັກ	41,5	8,2	0,8	8	58,5	39,8	1,7
17	ອັດຕະປື	12,9	6,3	0,2	3,9	23,3	75,3	1,4
18	ເຂດພິເສດໄຊສົມບູນ	23,7	16,1	2,5	12,6	54,9	44,2	0,8
	ລວມ (ສປປ ລາວ)	38,9	9,51	1	6,5	55,91	41,2	2,89
	ຕົວເມືອງ	71,7	18,4	0,5	1,6	92,2	6,3	1,5
	ຊົນນະບົດ ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ	33,3	10,2	1,2	7,1	51,8	46,8	1,4
	ຊົນນະບົດ ບໍ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ	8,6	2,3	1,3	11,5	23,7	74,7	1,5

ເຂດຕົວເມືອງສ່ວນຫຼາຍຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຊ້ໄຟຟ້າ: ສະເລັ່ຍທົ່ວປະເທດ (92,2%); ສູງສຸດແມ່ນຢູ່ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ (92,2%); ຕ່ຳສຸດ-ຊົນນະບົດ ບໍ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ (23,7%).

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

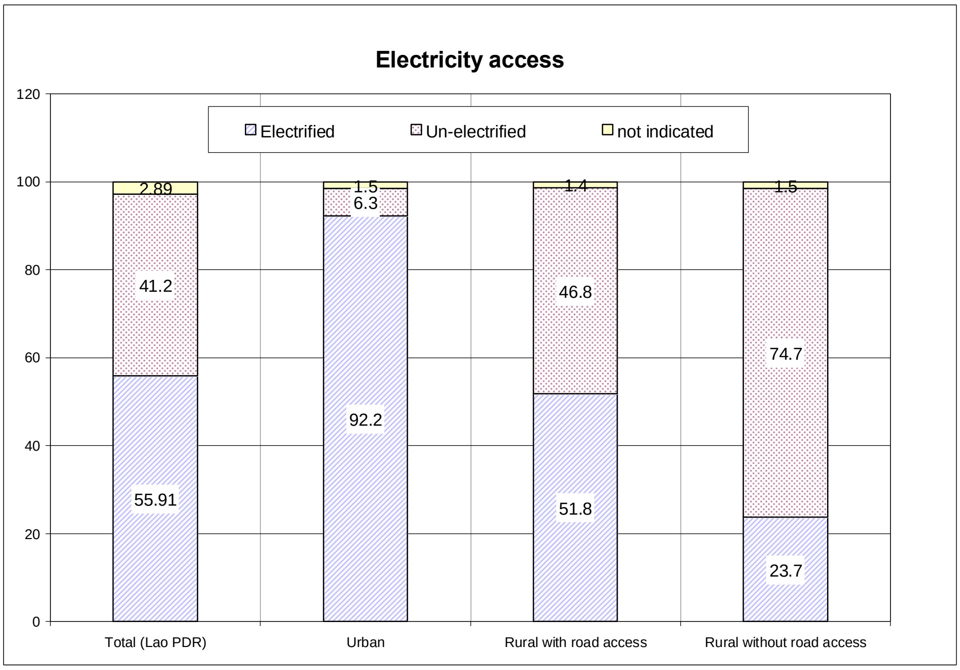

ຮູບ 11 ການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າ ໃນແບບຕ່າງໆ (NSC 2006)

ຈາກຕາຕະລາງ 13, ເຫັນວ່າ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນມີອັດຕາການຕິດຕັ້ງໄຟຟ້າສູງສຸດ (100%, 97.8% ແລະ88.8% ສໍາລັບ ເມືອງ,ົານແລະຄອບຄົວ ຕາມລໍາດັບ). ຕົວເລກຕໍ່າສຸດ ສໍາລັບເມືອງ ແມ່ນແຂວງບໍ່ແກ້ວ (33%)ຫ ສໍາລັບບ້ານ-ຜົ້ງສາລີ (5.8%) ແລະຄອບຄົວ -ຜົ້ງສາລີ (10.4%). ຕົວເລກສໍາລັບທົ່ວປະເທດ ແມ່ນ 90.1%, 39.2% ແລະ 46.2%.

ຕາຕະລາງ 13 ອັດຕາການຕິດຕັ້ງໄຟຟ້າ (MEM, 2004)

Pos.	ແຂວງ	ລວມ			Electrified			% in 2004		
		ເມືອງ	ບ້ານ	ຄອບຄົວ	ເມືອງ	ບ້ານ	ຄອບຄບວ	ເມືອງ	ບ້ານ	ຄອບຄບວ
1	ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ	9,0	499,0	128.185,0	9,0	488,0	113.865,0	100,0	97,8	88,8
2	ຜົ້ງສາລີ	7,0	606,0	27.528,0	4,0	35.0	2.854,0	57,1	5,8	10,4
3	ຫຼວງນໍ້າທາ	5,0	410.0	24.965,0	5,0	134,0	8.295,0	100,0	32,7	33,2
4	ອຸດົມໄຊ	7,0	634,0	47.709,0	5,0	65,0	7.477,0	71,4	10,3	15,7
5	ບໍ່ແກ້ວ	6,0	369,0	23.631,0	2,0	96,0	6.533,0	33,3	26,0	27,6
6	ຫຼວງພະບາງ	11,0	936,0	66.622,0	11,0	386,0	29.681,0	100,0	41,2	44,6
7	ຫົວພັນ	8,0	785,0	43.175,0	8,0	130,0	12.630,0	100,0	16,6	29,3
8	ໄຊຍະບູລີ	10,0	494,0	59.552,0	10,0	242,0	18.967,0	100,0	49,0	31,8
9	ຊຽງຂວາງ	7,0	579,0	31.232,0	7,0	77,0	7.229,0	100,0	13,3	23,1
10	ວຽງຈັນ	11,0	587,0	62.886,0	11,0	479,0	44.236,0	100,0	81,6	70,3
11	ບໍລິຄໍາໄຊ	6,0	328,0	36.489,0	6,0	174,0	18.396,0	100,0	53,0	50,4
12	ຄໍາມ່ວນ	9,0	804,0	60.929,0	9,0	474,0	34.467,0	100,0	59,0	56,6
13	ສະຫວັນນະເຂດ	15,0	1.545,0	132.560,0	14,0	631,0	67.796,0	93,3	40,8	51,1

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

14	Salavanh	8,0	724,0	51.810,0	7,0	264,0	19.622,0	87,5	36,5	37,9
15	ເຊກອງ	4,0	262,0	11.267,0	3,0	34,0	3.543,0	75,0	13,0	31,4
16	ຈໍາປາສັກ	10,0	924,0	100.346,0	10,0	453,0	37.680,0	100,0	49,0	37,6
17	ອັດຕະປື	5,0	210,0	18.432,0	3,0	36,0	2.717,0	60,0	17,1	14,7
18	ເຂດພິເສດ ໄຊສົມບູນ	3,0	85,0	5.664,0	3,0	31,0	1.661,0	100,0	36,5	29,3
	ລວມ (ສປປ ລາວ)	**141,0**	**10.781,0**	**932.982,0**	**127,0**	**4.229,0**	**437.649,0**	**90.1**	**39,2**	**46,9**

2.6 ອັດຕາສ່ວນແບ່ງຂອງແຫຼ່ງພະລັງງານ (Share of different sources of energy)

ຟືນແລະຖ່ານໄມ້ ຍັງເປັນແຫຼ່ງພະລັງງານຕົ້ນຕໍສໍາລັບການແຕ່ງອາຫານໃນຄອບຄົວຄົນລາວ (79,14% +14,97% = 94,11%). ຈາກຮູບ 12, ທີ່ສະແດງເຖິງຊັດສ່ວນແຫຼ່ງພະລັງງານທີ່ໃຊ້ໃນຄອບຄົວຄົນລາວສໍາລັບແຕ່ງອາຫານ (NSC 2006), ເຫັນວ່າໄມ້ຟືນ ແລະ ຖ່ານໄມ້ ກວມເອົາສ່ວນຫຼາຍໃນບັນດາແຂວງ, ນັບທັງແຂວງທີ່ມີລະດັບການພັດທະນາທາງເສດຖະກິດແລະມີການຫັນເປັນຕົວເມືອງສູງກວ່າ, ເຊັ່ນ ນະຄອນຫຼວງ, ແຂວງວຽງຈັນ, ສະຫວັນນະເຂດ, ຈໍາປາສັກ ແລະ ຫຼວງພະບາງ. ອັດຕາສ່ວນການໃຊ້ໄຟຟ້າສໍາລັບແຕ່ງອາຫານສູງສຸດແມ່ນຢູ່ນະຄອນຫຼວງ, ແຕ່ກໍ່ມີພຽງ 6,6% ເທົ່ານັ້ນ (ສະເລັ່ຍທົ່ວປະເທດ 1,1%).

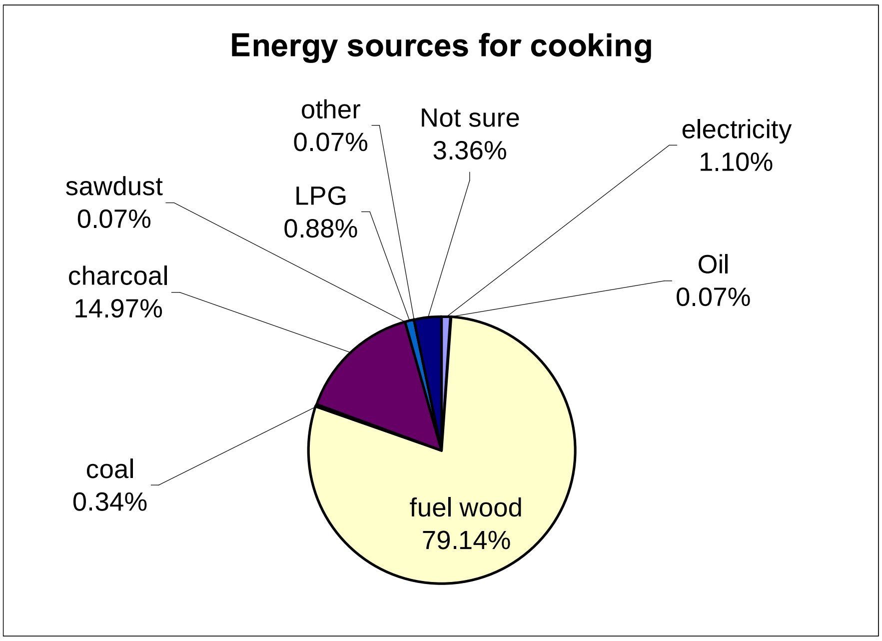

ຮູບ 12 ສ່ວນແບ່ງໃນການນໍາໃຊ້ພະລັງງານສໍາລັບການແຕ່ງອາຫານ (ສະເລັ່ຍທົ່ວ ສປປ ລາວ) (NSC 2006)

2.7 ລາຍຈ່າຍສໍາລັບພະລັງງານ (Expenditure on different energy sources)

ຈາກຜົນການສໍາຫຼວດຂອງໂຄງການ NUOL-TERI (ຮູບ 13), ຄອບຄົວທີ່ຖືກສໍາພາດ ສ່ວນຫຼາຍຈະຈ່າຍຄ່າພະລັງງານໄຟຟ້າ ຕໍ່າກວ່າ 10US$ /ເດືອນ (ກວມ 65%). ການໃຊ້ໄຟລະດັບນີ້ ອາດລວມມີອຸປະກອນ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ກິນໄຟພື້ນຖານຂອງຄອບຄົວ ເຊັ່ນ ແສງສະຫວ່າງ, TV / ວິທະຍຸ / ເຄື່ອງສາຍ VCD/DVD, ເຕົາລີດ, ໝໍ້ຫຸງເຂົ້າໄຟຟ້າ, ຫມໍ້ກະທະໄຟຟ້າ, ເຄື່ອງຕົ້ມນ້ຳຂະໜາດນ້ອຍ, ແລະພັດລົມຈຳນວນໜຶ່ງ.

ມີປະມານ 23% ຂອງຄອບຄົວທີ່ຖືກສຳພາດຢູ່ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຈ່າຍຄ່າໄຟຟ້າ ແຕ່ 11 ເຖິງ 50 US$ ໃນແຕ່ລະເດືອນ. ຕາມທຳມະດາ, ບັນດາຄອບຄົວນີ້ ມີລະບົບປັບອາກາດ ແລະເຄື່ອງຕົ້ມນ້ຳອາບ. ຖ້າໃນເຮືອນໃຊ້ແອຫຼາຍໜ່ວຍ ຄ່າໄຟກໍ່ຈະເກີນ 50$ ຕໍ່ເດືອນ (ສ່ວນນີ້ກວມພຽງ 2% ຂອງຈຳນວນຄອບຄົວທີ່ຖືກສຳພາດທັງໝົດ).

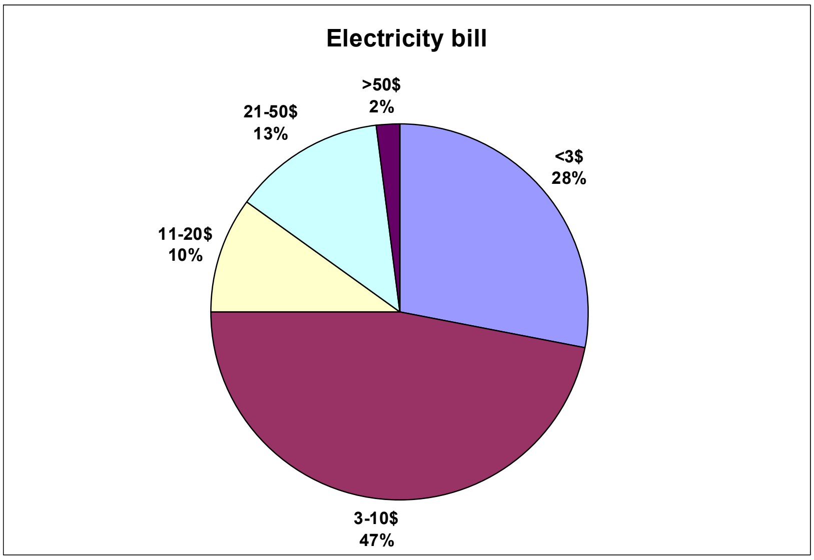

ຮູບ 13 ຄ່າໄຟຟ້າ ໃນແຕ່ລະເດືອນ ສຳລັບນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ (ການສຳຫຼວດ NUOL-TERI 2006)

2.8 ລາຄາພະລັງງານຊະນິດຕ່າງໆ (Prices of different energy sources)

ອັດຕາຄ່າໄຟຟ້າຂອງບໍລິສັດໄຟຟ້າລາວ ສະແດງໃນ ຕາຕະລາງ 14. ເວົ້າລວມ, ອັດຕາຄ່າໄຟຟ້າຢູ່ ສປປ ລາວ ແມ່ນຕ່ຳສຸດໃນກຸ່ມປະເທດອາຊຽນ.

ຕາຕະລາງ 14 ຄ່າໄຟຟ້າຕາຂ່າຍ ຢູ່ ສປປ ລາວ (EDL 2004 [7])

	ປະເພດຜູ້ໃຊ້ໄຟ	2004-05	2006	2007
1	**ແຮງດັນຕ່ຳ, ໃນເຮືອນຢູ່ອາໄສ**	**US$/kWh**	**US$/kWh**	**US$/kWh**
	ແຕ່ 0-25 kWh/ເດືອນ	0,0115	0,0135	0,0152
	26-150 kWh	0,0265	0,0273	0,0281
	>150 kWh	0,0765	0,0765	0,0765
	ສະເລ່ຍສຳລັບໄຟໃນເຮືອນຢູ່ອາໄສ	**0,038**	**0,039**	**0,040**
2	**ແຮງດັນຕ່ຳ, ບໍ່ແມ່ນໄຟໃນເຮືອນຢູ່ອາໄສ**			

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

	ຊົນລະປະທານ	0,0295	0,0310	0,0325
	ຫ້ອງການຂອງລັດ	0,0706	0,0696	0,0686
	ອຸດສາຫະກຳ	0,0636	0,0627	0,0618
	ບໍລິການ	0,0826	0,0826	0,0826
	ສະຖານທູດແລະອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ	0,1066	0,1066	0,1066
	ບັນເທີງ	0,1095	0,1095	0,1095
	ສະເລັ່ຍ	**0,0771**	**0,0770**	**0,0769**
3	**ແຮງດັນກາງ, ບໍແມ່ນເຮືອນຢູ່ອາໄສ**			
	ຊົນລະປະທານ,	0,0251	0,0263	0,0276
	ອຸດສາຫະກຳ	0,0541	0,0533	0,0526
	ຫ້ອງການຂອງລັດ	0,0600	0,0592	0,0583
	ທຸລະກິດ	0,0702	0,0702	0,0702
	ສະເລັ່ຍ	**0,0524**	**0,0523**	**0,0522**

ຕາມທຳມະດາແລ້ວ ຢູ່ຊົນນະບົດຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຊື້ຟືນ. ຊາວບ້ານຫາຟືນຈາກປ່າໄມ້ຊຸມຊົນທີ່ຢູ່ອ້ອມຂ້າງ ຫຼື ຈາກບ່ອນທຳການຜະລິດໄຮ່ສວນ. ໃນບາງກໍລະນີ ຊາວບ້ານຊົນນະບົດຫາຟືນແລ້ວນຳໄປຂາຍໃນເມືອງ, ແຕ່ດ້ວຍລາຄາຖືກຫຼາຍ. ຕາຕະລາງ 15 ສະແດງລາຍຈ່າຍຂອງຄອບຄົວຊົນນະບົດ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

ຕາຕະລາງ 15 ການໃຊ້ຈ່າຍຄ່າພະລັງງານ (Ghimire et al, 2003)

ຊະນິດເຊື້ອໄຟ	ອັດຕາການໃຊ້ໃນແຕ່ລະເດືອນ ໃນແຕ່ລະຄອບຄົວ	ລາຄາຫົວໜ່ວຍ	ລາຍຈ່າຍຕໍ່ປີ
ຟືນ	25 - 35	ບໍ່ເສຍເງິນ	ແຕ່ໄດ້ລ້າ - 6 US$
ຖ່ານໄມ້	25 - 40 kg	0.02-0.04 US$/kg	6.00-19.2 US$
ນ້ຳມັນກາດ	2 - 4 L	0.40-0.50 US$/L	9.6-19.2 US$

ຈາກຕາຕະລາງ 17, ທີ່ສະແດງຜົນການສຳຫຼວດ ໃນປີ 1995 ແລະ 2005 ເຫັນວ່າ ການໃຊ້ພະລັງງານຊີວະມວນສຳລັບແຕ່ງອາຫານ ມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງ (-15%), ຖ່ານຫີນ ເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍ (275%), ປະລິມານການໃຊ້ໄຟຟ້າ ຫຼຸດລົງ ເຄິ່ງໜຶ່ງ (-50%), ສ່ວນ LPG ເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍ. ການໃຊ້ໄຟຟ້າໃນການແຕ່ງກິນຫຼຸດລົງ ອາດຍ້ອນເຫດຜົນຄື: (1) ຊາວລາວຫັນມາໃຊ້ເຄື່ອງໃຊ້ໄຟຟ້າ ທີ່ມີປະສິດທິພາບສູງກວ່າ (ເຕົາ microwave, ໝໍ້ຫຸງເຂົ້າ, ກະຕິກຕົ້ມນ້ຳຮ້ອນ ທີ່ປະຢັດພະລັງງານ ທັງສາມາດເກັບຄວາມຮ້ອນໄດ້, (2) ຈິດສຳນຶກໃນການປະຢັດພະລັງງານສູງຂຶ້ນ; (3) ເຄື່ອງໃຊ້ໄຟຟ້າມີຈຳໜ່າຍທົ່ວໄປ (4) ລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ດີຂຶ້ນ.

2.9 ການໃຊ້ເວລາຫາຟືນ (wood collecting times)

ເວົ້າລວມ, ໂດຍສະເພາະຢູ່ຊົນນະບົດ, ຕາມປະເພນີແລ້ວ ການໄປເອົາຟືນແມ່ນພາລະຂອງແມ່ຍິງແລະເດັກນ້ອຍ. ໂດຍສະເລັ່ຍ ພົນລະເມືອງລາວ ແຕ່ລະຄົນໃຊ້ເວລາ 0.2 ຊມ (3.2%) ຂອງເວລາເຮັດວຽກຂອງຕົນເພື່ອໄປຫາຟືນ (ຕາຕະລາງ 16, LECS 02/03). ຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ທີ່ບໍ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ ໃຊ້ເວລາຫຼາຍກວ່າ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ຄື 0.3 ຊມ ຫຼື ກວມປະມານ 4.5% ຂອງເວລາເຮັດວຽກທັງໝົດ. ນອກນັ້ນ ຍັງເຫັນວ່າ ຊາວຊົນນະບົດໃຊ້ເວລາສ່ວນຫຼາຍເຂົ້າໃນການຜະລິດກະສິກຳ, ຖັດຈາກນັ້ນແມ່ນເວລາສຳລັບຄອບຄົວ, ແຕ່ງອາຫານ ແລະລ່າສັດ/ຫາປາ. ຜົນຂອງການສຳຫຼວດ LECS 2002/03 ຍັງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ແມ່ຍິງໃຊ້ເວລາຫາຟືນ ຫຼາຍກວ່າ ຜູ້ຊາຍ (0.5 ຊມ ທຽບກັບ 0.2 ຊມ), ວຽກເຮືອນ (2.5 ທຽບກັບ 0.6). ພ້ອມກັນນັ້ນ, ແມ່ຍິງໃຊ້ເວລາພັກຜ່ອນ, ນອນ ແລະກິນອາຫານໜ້ອຍກວ່າຜູ້ຊາຍ (14.8 ຊມ ໆງບກັບ 15.4 ຊມ), ເວລາຮຽນໜັງສືໜ້ອຍກວ່າ (0.9<>1.3), ທ່ອງທ່ຽວ (1.2<>1.6), ແລະອື່ນໆ.

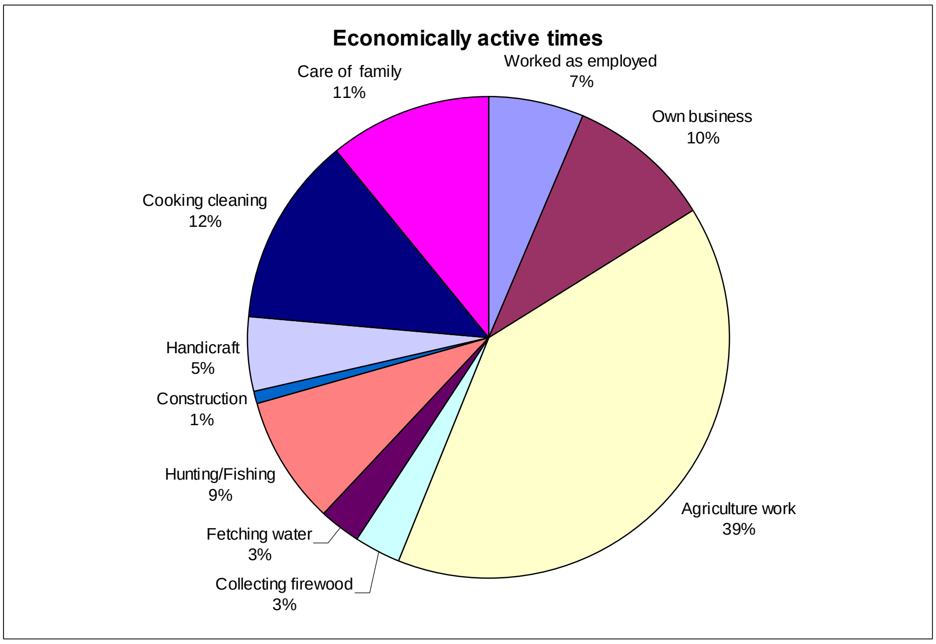

Figure 14 ການໃຊ້ເວລາສຳລັບການເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳທາງເສດຖະກິດ (Lao PDR average, LESC 2002/03)

ຕາຕະລາງ 16 ການໃຊ້ເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນຂະແໜງການເສດຖະກິດຕ່າງໆ (LECS 2002/03)

No.	ແຂວງ	ເປັນຄົນງານ	ທຸລະກິດຂອງຕົນເອງ	ວຽກກະສິກຳ	ຫາຟືນ	ຕັກນ້ຳ	ລ່າສັດ/ຫາປາ	ກໍ່ສ້າງ	ຫັດຖະກຳ	ແຕ່ງກິນ-ອະນາໄມ	ດູແລຄອບຄົວ	ລວມ
1	ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ	1,7	1,6	1,2	-	-	0,1	-	0,4	0,9	0,4	6,3
2	ຜົ້ງສາລີ	0,1	0,3	3,5	0,3	0,3	0,4	0,1	0,2	0,9	0,9	7,0
3	ຫຼວງນ້ຳທາ	0,4	0,5	2,9	0,3	0,2	0,6	-	0,2	0,6	0,9	6,6
4	ອຸດົມໄຊ	0,3	0,2	3,1	0,3	0,2	0,7	-	0,2	0,6	0,9	6,5
5	ບໍ່ແກ້ວ	0,1	0,2	1,8	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1	0,6	0,8	4,2
6	ຫຼວງພະບາງ	0,5	0,7	2,3	0,2	0,2	0,4	0,1	0,5	0,8	0,7	6,4
7	ຫົວພັນ	0,2	0,3	3,0	0,1	0,3	0,6	-	0,7	0,9	0,7	6,8
8	ໄຊຍະບູລີ	0,3	0,7	2,8	0,2	-	0,3	0,1	0,4	0,7	0,4	5,9
9	ຊຽງຂວາງ	0,2	0,4	2,7	0,2	0,3	0,3	-	0,4	0,8	0,7	6,0
10	Vientiane	0,6	0,9	2,3	0,1	0,1	0,4	0,1	0,4	0,9	0,6	6,4
11	ບໍລິຄຳໄຊ	0,3	1,8	2,6	0,2	0,1	1,0	-	0,3	0,7	0,8	7,8

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

12	ຄຳມ່ວນ	0,4	0,4	2,0	0,2	0,2	1,0	0,1	0,3	0,8	0,8	6,2
13	ສະຫວັນນະເຂດ	0,6	0,5	2,2	0,3	0,1	0,6	-	0,4	0,9	0,6	6,2
14	Salavanh	0,1	0,3	3,1	0,3	0,2	0,8	0,1	0,2	0,8	0,7	6,6
15	ເຊກອງ	0,4	0,4	3,0	0,2	0,1	0,3	0,1	0,3	0,6	0,7	6,1
16	ຈຳປາສັກ	0,6	0,8	2,0	0,2	0,1	0,4	0,1	0,2	1,1	0,6	6,1
17	ອັດຕະປື	0,3	0,6	1,5	0,2	0,3	0,9	-	0,2	0,6	0,3	4,9
18	ເຂດພິເສດໄຊສົມບູນ	0,3	0,3	3,1	0,2	0,2	0,6	-	0,2	1,3	0,7	6,9
	ລວມ (ສປປ ລາວ)	0,41	0,61	2,51	0,20	0,17	0,54	0,05	0,31	0,81	0,68	6,27
	%	6,6%	9,7%	39,9%	3,2%	2,7%	8,6%	0,8%	5,0%	12,8%	10,8%	100,0%
	ຕົວເມືອງ	1,4	1,7	1,0	0,1	0,3	-	0,10	0,3	0,9	0,5	6,3
	%	22,2%	27,0%	15,9%	1,6%	4,8%	0,0%	1,6%	4,8%	14,3%	7,9%	100,0%
	ຊົນນະບົດ ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ	0,3	0,4	2,8	0,2	0,1	0,5	-	0,4	0,8	0,7	6,2
	%	4,8%	6,5%	45,2%	3,2%	1,6%	8,1%	0,0%	6,5%	12,9%	11,3%	100,0%
	ຊົນນະບົດ ບໍ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ	0,1	0,3	3,0	0,3	0,3	0,7	-	0,3	0,8	0,9	6,7
	%	1,5%	4,5%	44,8%	4,5%	4,5%	10,4%	0,0%	4,5%	11,9%	13,4%	100,0%

2.10 ການຊົມໃຊ້ພະລັງງານ (Energy end use)

- ແຕ່ງກິນ: ຕົ້ນຕໍ່ແມ່ນຟືນ, ຖ່ານໄມ້, ໄຟຟ້າ (ສຳລັບເຂດຕົວເມືອງ), ຖ່ານ (ຖ່ານອັດກ້ອນ), LPG (ເບິ່ງ ຕາຕະລາງ 15)
- ແສງສະຫວ່າງ: ຢູ່ຊົນນະບົດ, ແຫຼ່ງພະລັງງານສຳລັບແສງສະຫວ່າງ ຕົ້ນຕໍແມ່ນ ນ້ຳມັນກາດ, ໝໍ້ໄຟ (ເຊັ່ນ, ໝໍ້ໄຟລົດ, ຖ່ານໄຟສາຍ), ທຽນ, ໄມ້ຟືນ
- ງານກົນຈັກ: ລົດໄຖເດີນຕາມ, ລົດຂົນສົ່ງຂະໜາດນ້ອຍ, ຈັກນ້ຳມັນກາຊວນ, ລົດຈັກ, ກົງພັດນ້ຳ (ສູບນ້ຳ, ສີເຂົ້າ, ອື່ນໆ)
- ຕົ້ມນ້ຳ: ຟືນ, ໄຟຟ້າ (ສຳລັບເຂດທີ່ມີໄຟຟ້າເຄືອຂ່າຍ), ເຄື່ອງຕົ້ມນ້ຳໃຊ້ແສງຕາເວັນ (ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຢູ່ເຂດພາກເໜືອ ທີ່ນຳເຂົ້າອຸປະກອນຈາກ ປະເທດຈີນ)
- ອົບອຸ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ: ຟືນ, ຖ່ານໄມ້, ແສງແດດຕາມທຳມະຊາດ,
- ເຄື່ອງໃຊ້ໄຟຟ້າ (TV, ວິທະຍຸ, ໂທລະສັບ, ອື່ນໆ): ໄຟຟ້າຈາກເຄືອຂ່າຍ (ເຄືອຂ່າຍແຫ່ງຊາດ ຫຼື ທ້ອງຖິ່ນ), ລະບົບໄຟຟ້າແສງຕາເວັນສຳລັບຄອບຄົວ, ຈັກນ້ຳມັນຂະໜາດນ້ອຍ, ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກຂະໜາດນ້ອຍໆ, ໝໍ້ໄຟລົດ (ຊຶ່ງປົກກະຕິ ຖືກສົ່ງໄປສາກຢູ່ເຂດ ທີ່ມີໄຟຟ້າ, ສະຖານີສາກໝໍ້ໄຟແສງຕາເວັນ, ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກຂະໜາດນ້ອຍ),
- ຕູ້ເຢັນ: ຕູ້ເຢັນທົ່ວໄປຖືກນຳໃຊ້ແຕ່ໃນເຂດ ທີ່ມີໄຟຟ້າເຄືອຂ່າຍ. ສ່ວນຕູ້ເຢັນໄຟຟ້າແສງຕາເວັນສາມາດຫາໄດ້ໃນຕະຫຼາດ, ແຕ່ມີລາຄາຂ້ອນຂ້າງສູງ ແລະເພາະສະນັ້ນ ຈຶ່ງໃຊ້ເພື່ອຈຸດປະສົງ ທີ່ຈຳເປັນເທົ່ານັ້ນ (ເຊັ່ນ ແຊ່ຢາວັກຊີນ) ແລະຊື້ດ້ວຍເງິນໃນໂຄງການອຸປະຖຳຕ່າງໆ.
- ເຄື່ອງປັບອາກາດແລະພັດລົມ: ພັດລົມຖືກນຳໃຊ້ໃນບາງເຂດຊົນນະບົດ ທີ່ມີໄຟຟ້າເຄືອຂ່າຍ, ສ່ວນແອເຢັນແມ່ນບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ ເນື່ອງຈາກ ກຳລັງໄຟຟ້າບໍ່ພຽງພໍ ແລະ/ຫຼື ຍ້ອນໂຄງສ້າງເຮືອນບໍ່ອະນຸຍາດ, ອື່ນໆ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

- ກິດຈະກຳການຜະລິດຕ່າງໆ. ການຜະລິດ ທີ່ແຜ່ຫຼາຍໃນຊົນນະບົດຂອງລາວ ມີດັ່ງນີ້: 1) ຈັກສີເຂົ້າ (ສ່ວນຫຼາຍໃຊ້ກຳລັງຈາກເຄື່ອງຈັກນ້ຳມັນກາຊວນຂະໜາດນ້ອຍ, ບາງບ່ອນ ໃຊ້ພະລັງນ້ຳ); 2) ເຄື່ອງມືຊ່າງໄມ້ຂະໜາດນ້ອຍ (ໃຊ້ໄຟຈາກຈັກນ້ຳມັນກາຊວນຂະໜາດນ້ອຍ, ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກຂະໜາດນ້ອຍໆ); 3) ຈັກສູບນ້ຳຊົນລະປະທານ (ສ່ວນຫຼາຍ ແລ່ນດ້ວຍຈັກຂອງລົດໄຖເດີນຕາມ); 4) ເຄື່ອງບົດ/ປະສົມອາຫານສັດ (ຈັກນ້ຳມັນຂະໜາດນ້ອຍ),

2.11 ຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ (Health effects)

(ບໍ່ມີຂໍ້ມູນ)

- ຈຳນວນກໍລະນີຄົນຕາຍ ຍ້ອນມົນລະພິດຂອງອາກາດໃນເຮືອນຄົວ ອັນເນື່ອງມາຈາກການໃຊ້ຟືນ: (ບໍ່ມີຂໍ້ມູນ). ເບິ່ງລວມແລ້ວດ ກ້າງມົນລະພິດໃນເຮືອນຄົວອາຫານ ຢູ່ ຊົນນະບົດຂອງລາວ ຈະບໍ່ຮ້າຍແຮງ ເນື່ອງຈາກເຫດຜົນ ຄື ເຮືອນຊາວລາວ ຊົນນະບົດ ເປັນເຮືອນສ້າງດ້ວຍໄມ້ລ້ວນໆ, ບໍ່ປິດແຈບ, ອາກາດລ່ວງດີ ສະນັ້ນຈຶ່ງບໍ່ກັກຕຸນສະສົມອາຍພິດຄວນໄຟໃນເຮືອນ
- ມູນຄ່າເສຍຫາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຕາຍ ເນື່ອງຈາກມົນລະພິດທາງອາກາດໃນເຮືອນ (ຍ້ອນດັງຟືນ): ບໍ່ມີຂໍ້ມູນ

2.12 ສະຫຼຸບ (Conclusions)

– ສປປ ລາວ ມີປະຊາກອນສ່ວນຫຼາຍຍັງອາໄສດຳລົງຊີວິດ ຢູ່ຊົນນະບົດ, ຊຶ່ງໃນນັ້ນ ອາຊີບຫຼັກໃນການທຳມາຫາກິນ ແມ່ນກະສິກຳ, ແລະໃນກະສິກຳນີ້ ຂະແໜງການຕົ້ນຕໍແມ່ນການປູກເຂົ້າ
– ແມ່ຍິງມີບົດບາດສຳຄັນ ໃນສັງຄົມລາວ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ, ຊຶ່ງແມ່ຍິງເປັນກຳລັງສຳຄັນໃນການສ້າງເສດຖະກິດ ແລະມີພາລະໜັກໜ່ວງໃນການຮັບປະກັນຄວາມສົມບູນພູນສຸກຂອງຄອບຄົວ
– ປະຈຸບັນ ແລະອາດຍັງອີກຍາວນານໃນອະນາຄົດ, ຄອບຄົວຄົນລາວສ່ວນຫຼາຍ ຍັງໃຊ້ຟືນ ແລະຖ່ານໄມ້ເປັນແຫຼ່ງພະລັງງານຕົ້ນຕໍ ສຳລັບການປຸງແຕ່ງອາຫານ
– ແຫຼ່ງພະລັງງານ ທີ່ທົດແທນຄືນໄດ້ເອງແລະທີ່ມີໃນທ້ອງຖິ່ນ ອາດມີຄວາມສຳຄັນ ສຳລັບການສະໜອງພະລັງງານຢູ່ ຊົນນະບົດຂອງ ສປປ ລາວ ເນື່ອງຈາກວ່າ ໃນດ້ານໜຶ່ງ, ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນດີໃນດ້ານນີ້, ທັງຄວາມຕ້ອງການໃນການຊົມໃຊ້ພະລັງງານຢູ່ຊົນນະບັດຂອງລາວໃນປະຈຸບັນກໍບໍ່ທັນສູງ; ແລະອີກດ້ານໜຶ່ງ ການຂະຫຍາຍໄຟຟ້າຕາຂ່າຍໄປເຖິງເຂດຫ່າງໄກກໍບໍ່ທັນຄຸ້ມຄ່າທາງເສດຖະກິດ

3 ເອະສານຊ້ອນທ້າຍ

3.1 ຂໍ້ມູນປະຊາກອນ

ຕາຕະລາງ 17 ການປ່ຽນແປງຂໍ້ມູນດ້ານປະຊາກອນຂອງ ສປປ ລາວ ລະຫວ່າງ 1995 ແລະ 2005
(ການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ 1995 ແລະ 2005)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ລາຍການ	1995	2005	% changes
ພົນລະເມືອງ, x1000	4.575	5.621	23%
ເພດຍິງ, x1000	2.314	2.821	22%
ເພດຊາຍ, x1000	2.261	2.800	24%
% ພົນລະເມືອງໃນຕົວເມືອງ	17,0%	27,1%	59%
% ພົນລະເມືອງຊົນນະບົດ	83,0%	72,9%	-12%
ອັດຕາສ່ວນຊາຍ/ຍິງ	97,70%	99,30%	2%
ຄວາມໜາແໜ້ນຂອງພົນລະເມືອງ, ຄົນ/km^2	19,3	23,7	23%
ໂຄງປະກອບດ້ານອາຍຸ			
0-14	44%	39%	-11%
15-64	52%	57%	10%
65+	4%	4%	0%
ອັດຕາຄວາມຮູ້ໜັງສື	60%	73%	22%
ອາຍຸຍືນສະເລັ່ຍ (ສະເລັ່ຍ, ປີ)			
ຍິງ	52	63	21%
ຊາຍ	50	59	18%
ຂະໜາດຄອບຄົວ, ຄົນ	6,0	5,9	-3%
ພະລັງງານສຳລັບແຕ່ງອາຫານ			
ຟືນ+ຖ່ານໄມ້+ຂີ້ເລື່ອຍ+ແກບ	93%	79%	-15%
ຖ່ານຫີນ	4%	15%	275%
ໄຟຟ້າ	2%	1%	-50%
ອື່ນໆ (LPG, kerosene, etc)	1%	5%	400%

3.2 ເອກະສານອ້າງອີງ

1. Second Southern Provincial ຊົນນະບົດ electrification. GEF project Brief. East Asia ແລະ Pacific. EASEG. The World Bank. 2004
2. ການສຳຫຼວດພົນລະເມືອແລະທີ່ຢູ່ອາໄສທົ່ວປະເທດ ປີ 2005. ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ (ສສຊ) 2006.
3. Gender profile of Lao PDR. Final draft report. Gender resource Information and Development Centre (GRID), supported by the World Bank. 2004
4. National Growth and Poverty Eradication Strategy (NGPES). 2005
5. Lao Questionnaire action report. Performed by NUOL team for the NUOL-TERI (India) Joint Research project on “Policy Study on Impact of Rising Oil

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Prices on the Poor and the Implications for the Achievement of the MDGs". [The project was commissioned by Regional Energy Programme for Poverty Reduction (REP-PoR), UNDP Regional Centre in Bangkok]. Vientiane, 2006

6. The Household of Lao PDR. Social ແລະ Economic indicators. Lao expenditure and consumption survey 2002/03 (LECS3). NSC. 2004
7. EDL annual report 2004.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com